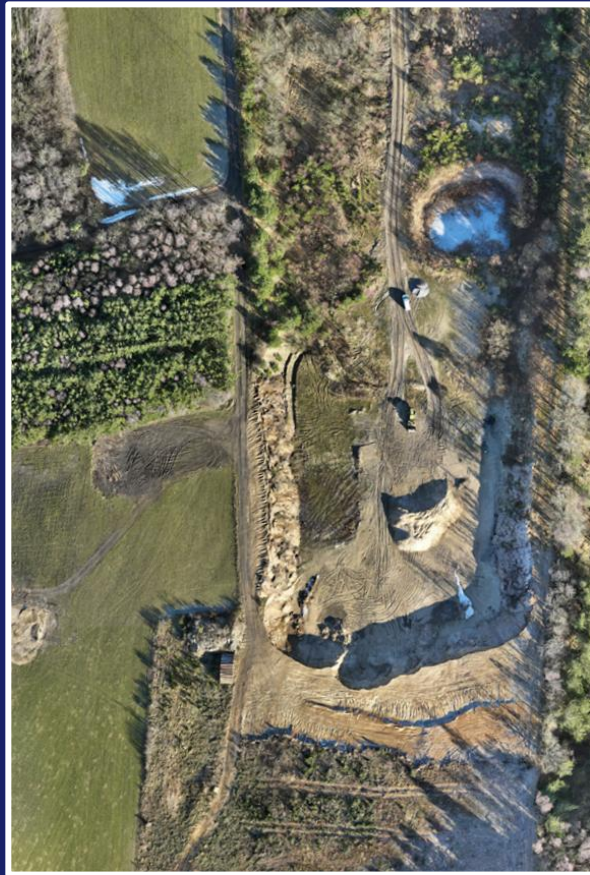

BORNHOLMS
R E G I O N S K O M M U N E

RÅSTOFTILLADELSE DEGNEGÅRD GRUSGRAV

3a Pedersker
Søndre Landevej 202
Åkirkeby

3.7 – Bavnevej i Råstofplan 2016

Dato: 15. maj 2026

Sagsnummer: 25/1796

Indvinder: Benny Nielsen
CVR: 43601539

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	2
1.1	Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	3
1.3	Ejerforhold	4
2	Sagens baggrund	4
2.1	Ansøgningens indhold	4
2.2	Beskrivelse.....	4
3	Vilkår.....	5
3.1	Omfang af retten til at indvinde	5
3.2	Drift	5
3.3	Adgangsforhold og afstande	6
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	8
3.5	Efterbehandling m.m.	8
4	Generelle bestemmelser	9
4.1	Tilsyn.....	9
4.2	Tinglysning af efterbehandlingsvilkår	10
4.3	Arkæologi.....	10
4.4	Råstofafgift.....	10
4.5	Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.....	10
4.6	Indberetning af indvunden mængde	10
4.7	Indberetning til GEUS	10
4.8	Tilførsel af jord	10
4.9	Miljølovgivning i øvrigt	11
4.10	Forsyningsledninger.....	11
5	Sikkerhedsstillelse	11
6	Ansøgningsprocessen.....	11
6.1	Myndighedshøring	11
6.2	Miljøvurderingsloven.....	19
6.3	Partshøring.....	19
7	Bornholms Regionskommunes vurdering af sagen	21
7.1	Lovgrundlag	21
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger.....	21
8	Klagevejledning og underretning	27
8.1	Klagevejledning	27
8.2	Underretning om afgørelsen	27
9	Bilag.....	29
9.1	Oversigtskort 1:2000.....	30
9.2	Graveplan og Efterbehandlingsplan.....	31
9.3	Screening for miljøvurderingspligt inkl. bilag.....	32
9.4	Tilladelser fra Naturstyrelsen - fredskov	52
9.5	Udtalelse fra Bornholms museum	59

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har Bornholms Regionskommune vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Bornholms Regionskommunes Råstofplan 2016
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter) og
- eventuelle vurderinger fra andre myndigheder, udførte målinger (sagen skal være oplyst) m.v.
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

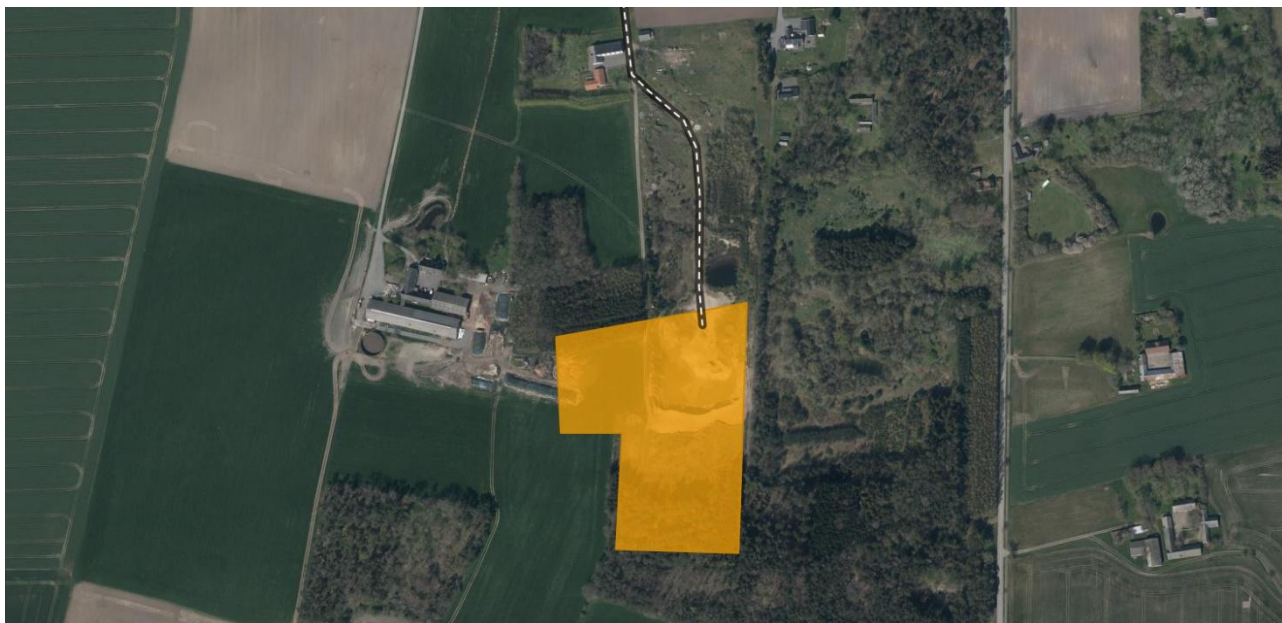
- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- naturbeskyttelsesloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

Samtidige afgørelser fra andre myndigheder:

Naturstyrelsen har 29. oktober 2014 meddelt tilladelse efter skovlovens § 38 og § 39 samt § 1 i bekendtgørelsen om erstatningsskov, til inddragelse af område med fredskov til indvinding som beskrevet i vurderingsafsnittet. Se bilag 4 for kopi af afgørelsen.

1.1 TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

Bornholms Regionskommune meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 25.000 m³ sand, sten og grus årligt på 3,1 ha af matr.nr. 3a Pedersker i Bornholms Regionskommune. Se oversigtskort herunder:

Figur 1. Oversigtskort over området

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstofforladelser kan tilbagekaldes af Bornholms Regionskommune i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 FØR TILLADELSEN TAGES I BRUG

Bornholms Regionskommune skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afværge overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før Bornholms Regionskommune kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 EJERFORHOLD

Ifølge tingbogen står Benny Nielsen som ejer af matr.nr. 3a Pedersker i Bornholms Regionskommune. Ejer er også indvinder og har underskrevet ansøgningen.

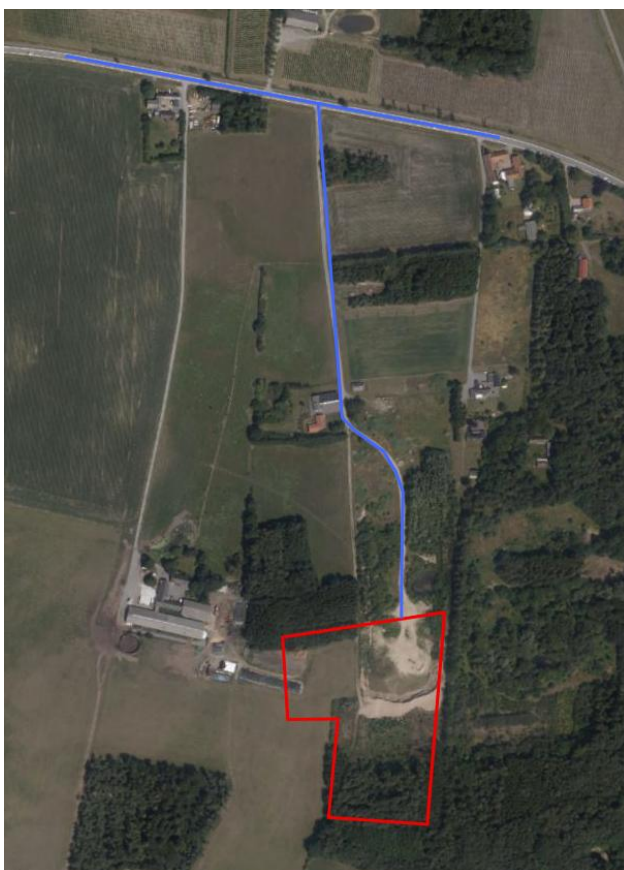
2 SAGENS BAGGRUND

2.1 ANSØGNINGENS INDHOLD

- Benny Nielsen har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 25.000 m³ sand, sten og grus på 3,1 ha af matr.nr. 3a Pedersker ejet af Benny Nielsen.
- Der forventes at indvinde til 6,5 meter under terræn og nul meter under grundvandsspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt den 15. maj 2026.
- Der ønskes følgende driftstider 7:00 til 16:00 mandag - fredag og 7:00 til 14:00 på lørdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt til anlægs- og vejmaterialer.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: en gummiged, og der forventes et årligt forbrug af 150 liter diesel.
- Affald som genereres i forbindelse med aktiviteterne i råstofgraven håndteres hos BOFA.
- Der ønskes adgang til råstofgraven fra Søndre Landevej, via privat fællesvej til nummer 202.

2.2 BESKRIVELSE

Der er ansøgt om indvinding af sand, sten og grus på et ca. 3,1 ha stort område. Dette område er udlagt til råstofindvindingsområde i den gældende Råstofplan 2016. Forekomsten af grus findes flere steder på øen, og Degnegård har været udlagt som indvindingsområde i mere end 40 år grundet den gode kvalitet af grus til anlægsarbejde. Der er søgt om indvinding op til 25.000m³ årligt, hvor der graves ca. 50 cm overjord af og i en dybde af ned til 6,5 meter. Der kommer ikke til at blive gravet under grundvandsspejlet. Store dele af det søgte område er udlagt som fredskov, og der er i 2014 givet tilladelse til ophævelse af fredskovspligt. Der bliver efterbehandlet til natur med minimum 25% af arealet som reel skov tilplantning. Resten af arealet efterlades til naturlig tilgroning og med mindre lavninger der efter nedbør vil fremstå vandfyldte. Dette vil efterlade potentielle levesteder for, for eksempel padder og firben.

Figur 2. Oversigtskort. Den blå streg viser adgangsveje og det røde felt er det søgte indvindingsområde.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 OMFANG AF RETTEN TIL AT INDVINDE

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 25.000 m³ sand, sten og grus.
3. Indvindingen skal ske inden for det indtegnede område (herefter kaldet indvindingsarealet), som fremgår af bilag 1. Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
4. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Bornholms Regionskommune. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
5. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af Bornholms Regionskommune.
6. Der må ikke graves i profiler med aktive kolonier af digesvaler i fuglenes ynglesæson fra den 1. april til 31. august.¹
7. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: en gummiged. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra Bornholms Regionskommune.
8. Bornholms Regionskommune skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
9. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 DRIFT

3.2.1 Driftstider

10. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- a. Råstofindvinding samt udlevering og læsning: 7:00-16:00 mandag til fredag, samt 7:00 til 14:00 lørdag, dog ikke helligdage og juleaftensdag.
- b. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra Bornholms Regionskommune.

¹ Bekendtgørelse nr 330 af 19/03/2013 § 6 Stk. 5

3.2.2 Støj

11. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelse:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 18.00	55 dB (A)
Lørdag	07.00 – 14.00	

Grænseværdien er gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land. Grænseværdien (fx 45/40/35 dB(A)) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse.

Det maksimale støjniveau L_{pAmax} må i alle dage i tiden fra kl. 22.00 til kl. 07.00 ikke overstige 55 dB (A) målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse.

Hvis Bornholms Regionskommune finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

12. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at forsyne båndtransportørens returløb med gummibeklædning, indkapsle maskindele eller montere gummisold, afskærme støjkluder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.

3.2.3 Støv

13. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).

14. Råstoffer og jorddepoter skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.

3.3 ADGANGSFORHOLD OG AFSTANDE

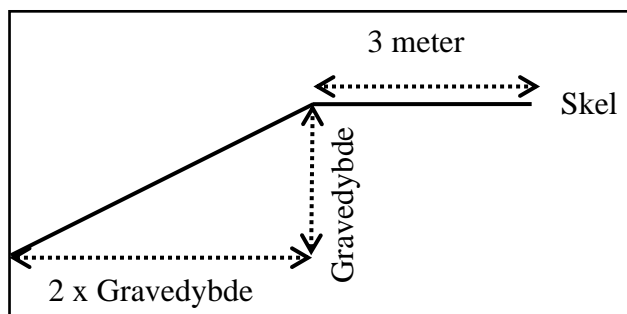
3.3.1 Vilkår efter råstofloven

15. Adgangsvejen skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller for dieseltøveri, hvilket udgør en forureningsrisiko.
16. Adgang til råstofgraven skal være via Søndre Landvej 202's privatvej, og det er ikke tilladt at anvende andre adgangsveje.

17. Adgangsvejens hældning skal være således, at der ikke ledes vand og materialer fra adgangsvejen ud på offentlig vej.
18. Adgangsvejen skal renholdes, for at undgå, at der trækkes materialer ud på offentlig vej.

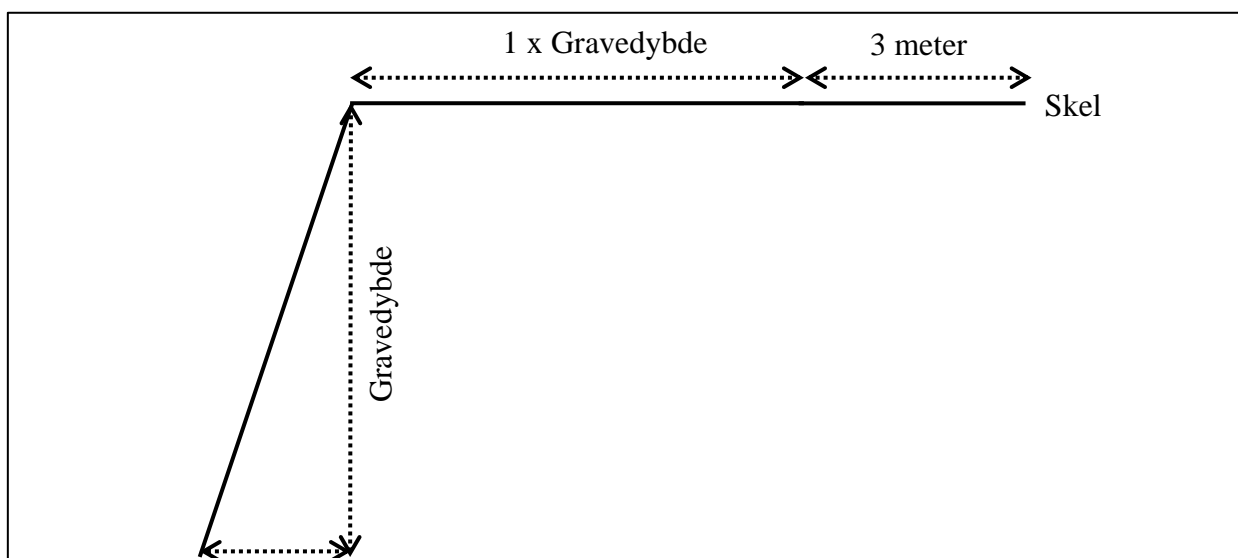
Graveafstande og begrænsninger

19. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra offentligt eller privatfælles vejskel. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på anlæg 1:2, jf. figur 3.

Figur 3. Anlæg og afstand til skel. Skitsen viser 3 meter til skel og et anlæg på 1:2

20. Der må ikke graves nærmere end 5 meter fra privat vej, naboskel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer og godkendt skriftligt af Bornholms Regionskommune. Der må efter de 5 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:1,5.
21. Hvis der graves stejlere end vilkår 18 og 19, skal de 3 meter fra skel tillægges 1 x gravedybden, jf. figur 4.

Figur 4. Principskitse for stejl gravning. Skitsen viser, at når der graves stejlere end anlæg 1:2, skal der foruden 3 meter tillægges 1 gange gravedybde til skel.

22. Der må ikke graves nærmere end minimum 25 meter fra grundmurede bygninger. Der må efter de 25 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:1,5.
23. Tilladt maksimal gravedybde på matr.nr. 3a, Pedersker er 1 meter over højeste grundvandsstand uanset årstidsvariationer (forventelig grundvandsstand er kote 34, DVR90) under forudsætning af, at skråningsanlæg ikke overskrides.
24. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.

25. Støjvolde, jorddepoter, oplag eller lignende må ikke anlægges højere end 5 m over omkringliggende terræn. Eventuel forøgelse af denne højde kan kun ske efter forudgående godkendelse hos Bornholms Regionskommune.

3.4 FOREBYGGELSE AF FORURENING, HÅNDBETINGET AF AFFALD, VANDINDVINDING MV.

26. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
27. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

28. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
29. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
30. Sorteringsanlæg, generatorer og andre mere *stationære anlæg* kan tankes fra en entreprenør-tank, der medbringes ved hver tankning. Tankanlægget skal være indrettet så spild undgås, og tankning skal foregå under konstant tilsyn.
31. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til Bornholms Regionskommune (ring 112).

Opbevaring og oplag

32. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, i grusgraven.

3.5 EFTERBEHANDLING M.M.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med tidligere tilladelser og disses planer samt kommunens høringssvar.

3.5.1 Vilkår efter råstofloven

33. Efter endt gravning skal der efterbehandles til natur med tilplantning efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 2. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
34. Efterbehandlingen skal udføres jf. planen i bilag 2. Her er det vigtigt at notere sig at hvert delområde har sin egen efterbehandlingsplan som skal udføres før næste delområde påbegyndes.
35. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.

36. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingsens udførelse kan afklares.
37. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
38. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
39. Efterbehandlingen skal være afsluttet senest 1 år efter tilladelsen udløber.
40. Der må ikke gødskes eller anvendes pesticider på projektarealet.
41. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

3.5.2 Vilkår efter skovloven

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har meddelt tilladelse til ophævelse af fredsskovspligt. Tilladelsen med vilkår og klagevejledning er vedlagt som bilag 4. Følgende vilkår gælder:

- Projektet skal gennemføres som ansøgt i ansøgning af 1. september 2014.
- Inden gravningen går i gang, skal der fremsendes forslag til erstatningsskov, som skal godkendes af Naturstyrelsen.
- Der skal udlægges erstatningsskov på 4,5 ha (svarende til 3 x 150 %). Skovlovens mulighed for frit at udlægge 10 % åbne naturarealer gælder også for arealer, der skal etableres som erstatningsskov. Der kan altså tillades op til 10 % åbne naturarealer på erstatningsskovsarealet fra starten.
- Der skal tinglyses fredskovpligt på erstatningsarealet. Dette behandles i en særskilt ansøgning fra ejer til Naturstyrelsen, som drager omsorg for at dette registreres på arealet.
- Minimum to år inden grusgravningen afsluttes, skal der udarbejdes en reetableringsplan for de 3 ha. Planen skal godkendes af Naturstyrelsen. Det er ikke forventeligt, at hele arealet kan reetableres med produktionsskov, men at det vil blive arealer med gruppevis plantninger, og også ubevoksede arealer og søer. Det forventes, at minimum 20-25 % af arealet skal gentilplantes med skov.

3.5.3 Vilkår efter museumsloven

42. Bornholms Museum skal informeres senest 4 uger inden der afrømmes muld og overjord med henblik på aftale om evt. arkæologiske forundersøgelser (bilag 5).

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

4.1 TILSYN

Bornholms Regionskommune er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Bornholms Regionskommune kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Bornholms Regionskommune kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

4.2 TINGLYSNING AF EFTERBEHANDLINGSVILKÅR

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser Bornholms Regionskommune vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med Bornholms Regionskommune som påtaleberettiget.

Ejer skal efter loven betale for tinglysningen. Når tinglysningen er sket, sender Bornholms Regionskommune en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af Bornholms Regionskommune, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 39 aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

4.3 ARKÆOLOGI

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Bornholms Museum. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Bornholms Museum og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

4.4 RÅSTOFAFGIFT

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

4.5 UNDERRETNING VED KONKURS, OVERDRAGELSE AF RETTIGHEDER MV.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette Bornholms Regionskommune.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til Bornholms Regionskommune, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og Bornholms Regionskommune kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

4.6 INDBERETNING AF INDVUNDEN MÆNGDE

Der skal hvert år gives oplysninger til Bornholms Regionskommune om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som Bornholms Regionskommune udsender årlig information om til alle indvindere. Bornholms Regionskommune videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

4.7 INDBERETNING TIL GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

4.8 TILFØRSEL AF JORD

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52 stk. 2. Der kan søges dispensation.

4.9 MILJØLOVGIVNING I ØVRIGT

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af haveaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Håndtering af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Bornholms Regionskommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 10.

4.10 FORSYNINGSLEDNINGER

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

Benny Nielsen skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr.nr. 3a, Pedersker i Bornholms Regionskommune på kr. 50.000.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris pr åben hektar.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til Bornholms Regionskommune, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 1,5 ha, hvilket betyder at der samlet i Degnegård Grusgrav maksimalt må være 1,5 ha åbent af gangen. Overstiges dette, skal der stilles yderligere 30.000 kr. pr. hektar. Prisen kan reguleres, når Bornholms Regionskommune skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indekseres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af Bornholms Regionskommune, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt Bornholms Regionskommunes bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og Bornholms Regionskommunes bemærkninger til disse.

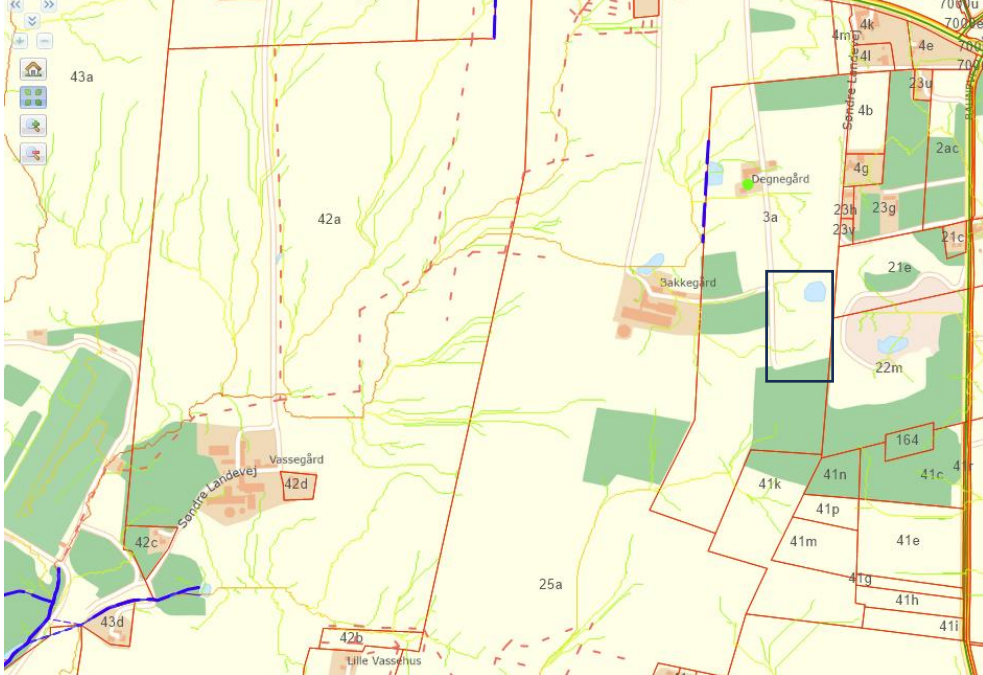
6.1 MYNDIGHEDSHØRING

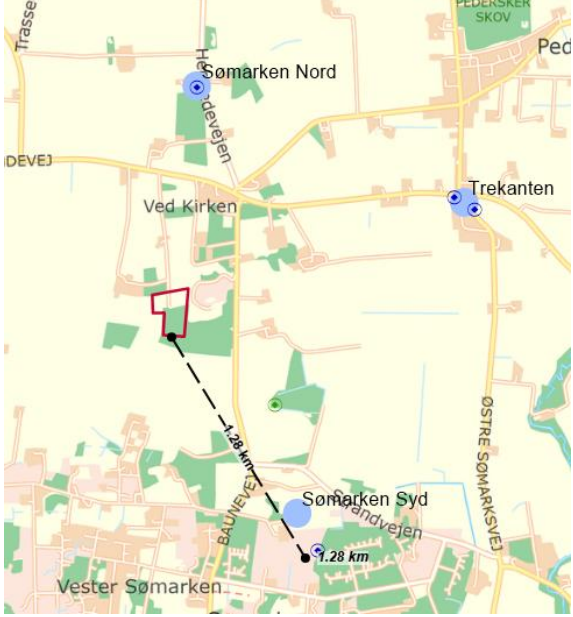
Ansøgningsmaterialet har i perioden 14. januar til 28. januar 2025 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoffilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Bornholms Regionskommune
- Bornholms Museum

Der indkom følgende høringsvar:

Hvem	Bemærkninger
Vandmyndighed	<p>Projektet vedrører inddragelse af 3,1 ha landbrugsjord, til erhvervsmæssig råstofindvinding, på matr. 3a, Pedersker. Den forventede årlige indvinding vurderes at være på 25.000 m³. Projektet indebærer også bortledning af 300 m³ grundvand eller overfladevand.</p> <p>Projektområdet er ca. 550 m nord for Vester Sømarken.</p> <p>På de kort lag, som er kommunen tilgængeligt, er der ingen vandløb indenfor projektområdet. Det nærmeste vandløb er ca. 120 m nord for projektområdet. Der kan både være rørlagte vandløb og dræn indenfor projektområdet, som ikke er registret. De naturlige strømningsveje indikerer, at vandet strømmer fra projektområdet mod vest i retningen af Henrikebæk, der er ca. 1,26 km fra projektområdet. Eventuelle rørlagte vandløb, og dræn, skal bevare deres afvandede funktion, også efter projektets gennemførelse. Ændringer af mulige vandløb i projektområdet, kræver en godkendelse jf. vandløbslovens § 17.</p> <p>Såfremt projektet indebærer udledning af overfladevand til rørlagte vandløb (herunder også dræn), som leder gennem anden mands ejendom, vil det kræve en medbenyttelsestilladelse jf. vandløbslovens § 63.</p> <p>Det nærmeste naturbeskyttede vandløb, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, er Henrikebæk. Projektet må ikke bevirke en tilstandsændring af Henrikebæk, jf. naturbeskyttelseslovens § 3.</p> <p>Henrikebæk (Henrikebæk, B1 og T. Henrikebæk) er målsat, jf. Statens Vandområdeplaner 2021-2027. Miljømålet er god økologisk tilstand. Den samlede økologiske tilstand i Henrikebæk er god, ifølge miljøGIS Vandområdeplaner 2021-2027. Miljømålet er dermed opfyldt. Der er registret høj økologisk tilstand for fisk, god økologisk tilstand for smådyr, ukendt tilstand for vandplanter og alger. Tilstanden for nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer og tilstanden for kemi, er ukendt.</p> <p>Henrikebæk leder til Østersøen, der er ca. 1,9 km sydvest for projektområdet (fugleflugt). Kystvandet i Østersøen, er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Kystvandet har samlet ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand. Kystvandet lever dermed ikke op til miljømålet. Tilstanden for bunddyr er god. Der er registret god tilstand for nationalt specifikke stoffer. Årsagen til manglende målopfyldelse, skyldes parametrene "klorofyl" og "rod-fæstede bundplanter", der har ringe tilstand. Tilstanden for kemi er ukendt.</p> <p>Grundet projektets type og placering, vurderes projektet ikke at påvirke tilstanden i Henrikebæk. Projektet vurderes herudover, ikke at påvirke den økologiske- og kemiske tilstand i de målsatte vandområder, eller at påvirke tilstanden af de enkelte kvalitetselementer. Projektet vil dermed ikke hindre målopfyldelse i nedstrøms målsatte vandområder. Samlet set, vurderes projektet ikke at påvirke vandmiljøet væsentligt.</p> <p>Følgende kort viser projektområdet og registrerede vandløb i nærområdet. Mod sydvest ses Henrikebæk:</p>

Hvem	Bemærkninger
	
Drikke- og grundvand	<p>Råstofgraven ligger uden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og uden for indvindingsområder for alment vandværk uden for OSD. Der er dermed ikke juridiske krav om et særligt hensyn til vandforsyning. Der er markeret "Drikkevandsområde", men dette er kun en vejledende betegnelse.</p> <p>Kommunen skal dog i sine afgørelser anlægge et bredt samfundsmæssigt perspektiv, og der kan derfor ikke ses bort fra, at Sømarkens Vandværk har vigtige kildepladser i samme region.</p> <p>I gældende tilladelse er der lavet en risikovurdering i forhold til grundvandsinteresser, og det vurderedes, at råstofgravningen ikke udgør en risiko. Det ændrede graveområde giver ikke anledning til at ændre denne vurdering.</p> <p>Det skal i denne forbindelse tages i betragtning, at Sømarkens Vandværk har opgivet indvindingen fra den tættest beliggende boring DGU 248. 39, markeret med grøn prik nedenfor.</p>

Hvem	Bemærkninger
	 <p>Indvindingen til vandværket sker derfor i dag kun fra borerer ved Trekanten, som ligger opstrøms for grusgraven, idet terrænet og underliggende formationen hælder mod syd. Desuden indvindes fra boreren ved Sømårken Syd, som ligger mere end 1 km fra grusgraven.</p> <p>Samlet er risikoen dermed endnu mindre i dag, end ved den tidligere behandling af ansøgning om råstofgravning.</p> <p>Sænkning af grundvandsstanden ved aktiv oppumpning er ikke tilladt. Såfremt dette ønskes, skal der søges specifikt om dette og laves en særskilt vurdering.</p> <p>Fjernelse af mindre mængder vand direkte fra overfladen i graveområdet vil ikke påvirke grundvandsstanden omkring graven, og kan pågå uden særlig tilladelsen. Kommunen er bekendt med at der på denne måde fjernes nogle få hundrede kubikmeter om året fra området. Dette anses for uden betydning.</p>
Fortidsminder og landskaber	<p>Det ligger indenfor et udpeget kulturmiljøområde (Pedersker kirke, by mm) – udpeget på baggrund af "Kirke, bosættelser, nedlagt bygd med 2-3 gårdtomter"</p> <p>Jeg ser ikke at det har væsentlig betydning, da det er en eksisterende grusgrav hvor gravningen fortsætter</p>
Natur	<p><u>§ 3 beskyttet natur</u> – Der er ikke registreret beskyttet natur indenfor projektområdet. Der er registreret 4 beskyttede søer indenfor 200 meter af projektområdet, heraf er den nærmeste beliggende ca. 20 m nord for projektområdet. Projektet vurderes ikke at påvirke de beskyttede søer direkte eller indirekte, idet søerne ikke er beliggende i umiddelbar nærhed af projektområdet, og idet der ikke indvindes under grundvandsspejl.</p>

Hvem	Bemærkninger
	<p>Det beskrives i ansøgningen, at ansøger ønsker at bortlede 300 m³ overfladevand fra grusgraven. Det skal i forbindelse med tilladelsen til dette sikres, at der ikke sker en negativ påvirkning af de omkringliggende søer.</p> <p><u>Natura 2000</u> – Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 252 Adler Grund og Rønne Banke, som er ude i Østersøen omkring 2,3 km fra projektområdet. Det Nærmeste Natura 2000-område på land er nr. 188 Dueodde, som ligger omkring 3 km sydøst for projektområdet. Råstofindvindingen vurderes til kun at have en lokal påvirkning og kommer derfor ikke til at påvirke Natura 2000-områderne.</p> <p><u>Bilag IV-arter</u> – Databaserne Arter og Naturbasen er gennemgået, og der er ikke fundet arter på Bilag IV indenfor projektområdet. Der er tidligere (1986) registreret grønbroget tudse i en sø omkring 100 meter øst for projektområdet. Der er endvidere en registrering af løvfrø fra 2025 ca. 300 m sydvest for projektområdet. Registreringen af løvfrø er dog midt på en markflade, som ikke vurderes egnet for løvfrø, hvorfor der vurderes at være tale om en unøjagtig placering af dette fund i databasen.</p> <p>Projektområdet indeholder ikke nogen egentlige søer, som kan udgøre yngleområder for padder. Der er dog en sø beliggende ca. 20 m nord for projektområdet. To medarbejdere fra Bornholms Regionskommunes naturafdeling har undersøgt søen den 4. juli 2025 og foretaget ketsjning efter haletudser og larver. Der blev fundet larver af lille vandsalamander samt voksne individer af grøn frø. Ingen af disse er Bilag IV-arter. Som beskrevet ovenfor under § 3-beskyttet natur, vurderes det endvidere, at projektet ikke påvirker beskyttede søer hverken direkte eller indirekte. Arealer med kratbevoksning omkring og i tilknytning til søen og ind i den nordlige del af projektområdet kan potentielt udgøre rasteområde for padder. Eftersom der ikke er registreret nogen Bilag IV-padder i søen, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke er Bilag IV-paddearter som benytter arealer i projektområdet som rasteområder.</p> <p>Grønbroget tudse yngler gerne i små lavvandede vandhuller uden vegetation, der tørrer ud i løbet af sommeren. Den derfor potentielt forekomme i midlertidige vandsamlinger i råstofgrave. Bornholms Regionskommune har besøgt grusgraven både i maj, juni, juli og august 2025, og der var ikke på nogen af disse tidspunkter vandsamlinger i grusgraven. Der vurderes derfor ikke for nuværende at være egnede vandforekomster for grønbroget tudse i grusgraven.</p> <p>Der er i databaserne ingen registreringer af markfirben i eller i nærheden af projektområdet. Råstofgrave skaber dog ofte gode leveforhold for markfirben, som derfor ofte findes i eller omkring råstofgrave. Projektområdet indeholder den eksisterende grusgrav med lysåbne skråninger og flader med blottet jord. Projektet medfører en udvidelse af det eksisterende indvindingsområde. De områder, der bliver inkluderet i indvindingsområdet, er dels en del af en eksisterende mark, dels et areal, hvor der for få år siden er ryddet skov, og dels et areal med skov.</p> <p>To medarbejdere fra Bornholms Regionskommunes naturafdeling har ved tre besigtigelser henholdsvis den 14. maj 2025, den 4. juli 2025 og den 15. august 2025 gennemgået området med henblik på at konstatere, om der er forekomst af</p>

Hvem	Bemærkninger
	<p>markfirben i området. Det blev ved besigtigelserne konstateret, at der er potentielt egnede levesteder for markfirben på øst- og vestvendte skråninger og tilgrænsende arealer i grusgravens nordlige del, mens den sydlige del af grusgraven, hvor der er aktiv grusgravning, ikke vurderes at indeholde egnede levesteder for markfirben, da området er for bart og åbent. De øvrige områder i projektområdet vurderes heller ikke at udgøre potentielt egnede leveområder for markfirben. De potentielt egnede dele af projektområdet er blevet grundigt gennemgået ved de tre besigtigelser under egnede vejrforhold, men der er ikke konstateret nogen forekomster af firben i grusgraven. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at området ikke udgør et levested for markfirben.</p> <p>Skov kan være leveområde for flagermus, idet flagermus kan have yngle- og rastesteder i træer med hulheder og sprækker. Bornholms Regionskommune har den 14. maj 2025 foretaget en gennemgang af skoven. Skoven er forholdsvis tæt med høje slanke træer. Træartssammensætningen er en blanding af skovfyr og løvtræer som bl.a. vortebirk, ahorn, fuglekirsebær og kristtorn. I den østlige ende findes lidt gran og i den vestlige del findes en tæt ædelgranbeplantning. Bornholms Regionskommune registrerede ved besigtigelsen ingen træer med hulheder eller sprækker, som kan udgøre yngle- eller rasteområder for flagermus. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at rydning af skoven i projektområdet ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for flagermus.</p> <p><i>Samlet vurdering vedr. Bilag IV-arter:</i> Bornholms Regionskommune vurderer ud fra egne besigtigelser og opslag i databaser som beskrevet ovenfor, at projektområdet ikke udgør et leveområde for Bilag IV-arter. Projektet vurderes derfor ikke at ødelægge eller beskadige yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter eller at medføre forsættelige drab på eller forstyrrelse af Bilag IV-arter.</p> <p><u>Rødlistearter</u> – Databaserne Arter og Naturbasen er gennemgået. Der er inden for projektområdet registreret én rødlistet art. Der er tale om fuglearten digesvale, som er på den danske rødliste i kategorien næsten truet (NT). Det fremgår af rødlisten, at arten har en bestandsstørrelse i Danmark på mere end 15.000, men at arten har været i tilbagegang over en lang årrække.</p> <p>Digesvaler yngler i huller i stejle skrænter, som f.eks. i grusgrave, klinte og murværk. Udvinning af råstoffer som her grus er derfor med til at skabe forhold i form af skrænter, som udgør egnede levesteder for digesvaler. Det fremgår af artsfredningsbekendtgørelsens § 6 stk. 5, at digesvaler ikke må ødelægges i perioden 1. april-31. august. Når der tages højde for dette, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at den ansøgte fortsatte indvinding af grus i projektområdet vil medvirke til løbende at skabe nye mulige levesteder for digesvale. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at det ansøgte ikke vil medføre en negativ påvirkning på digesvalen i området.</p> <p>Der er ikke registreret andre rødlistede arter i projektområdet. Skovarealet, som fjernes, kan potentielt fungere som levested for arter af fugle, herunder rovfugle, som kan være rødlistede. Fjernelse af dette areal kan derfor potentielt have en negativ påvirkning på rødlistede arter. Der er dog tale om et mindre skovareal ud</p>

Hvem	Bemærkninger
	<p>af et større areal med sammenhængende skov. Naturstyrelsen (som tidligere var myndighed i forhold til skovloven) har givet tilladelse til at fjerne skoven på vilkår om, at der etableres erstatningsskov i forholdet 1:1,5. Endvidere skal forventeligt minimum 20-25% af det skovede areal genplantes med skov efter endt råstofgravning, mens andre dele af området kan henligge med ubevoksede arealer og søer.</p> <p>Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at påvirkningen på eventuelt forekommende rødlistede arter i skovarealet udgør en mindre væsentlig påvirkning.</p> <p>Ud fra ovenstående er Bornholms Regionskommunes samlede vurdering, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på rødlistede arter. Efter endt råstofgravning kan projektområdet endvidere potentielt blive et område med stort naturindhold.</p> <p><u>Sårbare vådområder</u> – der er ingen områder i nærheden, som kan kategoriseres som sårbare vådområder. Projektet vil primært have en lokal påvirkning, og vil derfor ikke påvirke vådområder.</p> <p><u>Skov</u> – Det meste af projektområdet er udpeget som fredskov, og eftersom tilladelsen inkluderer udvidelse af eksisterende indvindingsområde, som indebærer fjernelse af træer, vil det have en påvirkning på skov. Projektområdet ligger dog i udkanten af et større sammenhængende skvområde, og det er kun en mindre del af det samlede skvområde, som er indenfor projektområdet.</p> <p>Det fremgår af ansøgningen, at der er givet skovlovstilladelse til den ansøgte reduktion af fredskovsarealet. Som beskrevet ovenfor, er der i skovlovstilladelsen stillet vilkår om erstatningsskov i forholdet 1:1,5, og endvidere skal forventeligt minimum 20-25% af det skovede areal genplantes med skov efter endt råstofgravning, mens andre dele af området kan henligge med ubevoksede arealer og søer.</p> <p>Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på skov.</p> <p><u>Dige</u> – Der er ikke diger i eller i nærheden af projektområdet, som kan blive påvirket af aktiviteten.</p> <p><u>Naturparker og reservater med videre</u> – Der er ikke naturparker og reservater med videre i nærheden, som kan blive påvirket af aktiviteten.</p> <p><u>Naturområder med fastsatte miljøkvalitetsnormer</u> – Der er ikke områder med fastsatte miljøkvalitetsnormer i nærheden, som vil blive påvirket af aktiviteten.</p>
Affald	<p>Foreslår vilkår omkring passende opsamlingsmateriel til håndtering af uheld er på plads når der er drift med maskiner på området. Det kunne være udslip med brændstof, motorolie eller hydraulikolie.</p> <p>Jeg forstår det sådan at der ikke sker opbevaring af brændstof, motorolie eller lignende på området, ellers vil det være fint med en beskrivelse af dette.</p>

Hvem	Bemærkninger
PLAN	Projektområdet er beliggende i kystnærhedszonen. Det er Plans vurdering, at projektet ikke påvirker kystlandskabet, og at projektet ikke forudsætter yderligere kommune- eller lokalplanlægning. Plan har ikke yderligere bemærkninger.
Klimatilpasning	Området er disponeret for oversvømmelse ved ekstremregn. Dette er naturligt ved en råstofgrav, og giver ikke anledning til yderligere undersøgelser. Der ingen yderligere bemærkninger fra Klimatilpasning.
Vejmyndigheden	<p>Grusgraven har adgang til den offentlige vej Søndre Landevej via privat fællesvej på matr.nr. 25a Pedersker.</p> <p>I indvindingstilladelsen fra 2015 fremgår det at samme vej har været anvendt som adgangsvej til grusgraven i mere end 20 år, dvs. før 1995.</p> <p>Vejmyndigheden vurderer at der umiddelbart ikke sker ændret påvirkning af de trafikale forhold idet adgangsvejen har betjent grusgraven i mere end 30 år. Ligeledes er aktiviteten i grusgraven uændret og derved sker der ingen mærkbart ændring i færdsel til og fra grusgraven</p>
Bornholms Museum	<p>Bornholms museum har, som anmodet af Bornholms Regionskommune, analyseret den potentielle påvirkning af arkæologien og kulturmiljøet i det område, hvor der er planlagt udvidelse af råstofindvinding.</p> <p>Det er gjort mange arkæologiske fund i området, fra alle tidsperioder. Lige nedenfor udvindingsområdet er der blandt andet fundet brandgrave, og billeder fra laserscanning fra luften viser også objekter på selve arealet, som indikerer tilstedeværelsen af mulige gravhøje.</p> <p>Uden en forudgående undersøgelse er det dog ikke muligt at sige præcis, hvor meget arkæologi der kan være i området. Da det planlagte område er relativt stort, mener museet, at en forudgående arkæologisk forundersøgelse er anbefalet. Hvis det ikke sker, er der altid en risiko for, at arbejdet bliver standset undervejs.</p>

Hvem	Bemærkninger
Spildevand	Ingen bemærkninger
Støj	Ingen bemærkninger
Støv	Ingen bemærkninger
Landbrug	<p>Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at efterbehandlingsplanen omtaler, at der skal etableres naturområde i graven. Umiddelbart vest for graven ligger Bakkegård, Søndre Landevej 200, 3720 Aakirkeby, som er et husdyrbrug med malkekvæg.</p> <p>Etablering af naturområder i umiddelbar nærhed af denne ejendom kan betyde, at denne ejendom på sigt ikke kan udvikle sig, men blive tvunget til at afvikle dyreholdet.</p> <p>Det bør derfor nøje overvejes, hvordan graven efter endt indvinding af råstoffer efterbehandles. Det bør overvejes om arealet efterfølgende skulle efterbehandles på en sådan måde, at det ikke hæmmer udviklingen/driften af eksisterende naboejendom.</p>

6.2 MILJØVURDERINGSLOVEN

6.2.1 Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at Bornholms Regionskommune har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Bornholms Regionskommune har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Bornholms Regionskommunes screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 3.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden 11. marts til 15. april 2026. Der er ikke indkommet høringssvar i perioden.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den dato i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den dato.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 PARTSHØRING

Bornholms Regionskommune har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har Bornholms Regionskommunes udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Bornholms Regionskommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendoms adresse	Kontaktadresse
Bornholms Regionskommune	Berørt myndighed		nmf@brk.dk
Indvinder	Indvinder	Søndre Landevej 202, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Strandvejen 5, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Baunevej 3, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Baunevej 4, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Baunevej 5, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Baunevej 6, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Søndre Landevej 200, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Søndre Landevej 204, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Søndre Landevej 206, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
	Nabo	Søndre Landevej 216, Pedersker, 3720 Aakirkeby	
Miljøstyrelsen	myndighed		mst@mst.dk
Bornholms Museum	myndighed		ark@bornholmstmuseum.dk
Naturstyrelsen	myndighed		nst@nst.dk
Fredskov – miljøstyrelsen	myndighed		fredskov@sgav.dk
Slots- og Kulturstyrelsen	myndighed		post@slks.dk
SKAT	myndighed		myndighed@skat.dk
Naturstyrelsen Bornholm	lokal forening		bon@nst.dk
Danmarks Naturfredningsforening Bornholm	lokal forening		bornholm@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening Bornholm	lokal forening		Bornholm@dof.dk
Dansk Botanisk Forening	lokal forening		nbu@snm.ku.dk
Friluftsrådet Bornholm	lokal forening		posttilkurt@gmail.com
Bornholms Energi og Forsyning	lokal forening		beof@beof.dk

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 11. marts 2026 til 15. april 2026 og der indkom følgende høringssvar:

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Bornholms Regionskommunes bemærkninger
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandløb	Styrelsen vurderer at der ikke er behov for yderligere dispensation fra skovloven, men at ændringer til projektet kan komme til at kræve ny dispensation.	Vi er opmærksomme på SGAV's bemærkninger og vil vejlede indvinder, hvis der kommer ændringer i indvindingen.
Miljøstyrelsen	Miljøstyrelsen har fire bemærkninger i forhold til henvisninger til juridiske tekster.	Henvisningerne er rettet.

7 BORNHOLMS REGIONSKOMMUNES VURDERING AF SAGEN

7.1 LOVGRUNDLAG

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 GENNEMGANG AF HENSYN OG VURDERINGER

7.2.1 Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 252 Adler Grund og Rønne Banke, som er ude i Østersøen omkring 2,3 km fra projektområdet. Det Nærmeste Natura 2000-område på land er nr. 188 Dueodde, som ligger omkring 3 km sydøst for projektområdet. Råstofindvindingen vurderes til kun at have en lokal påvirkning og kommer derfor ikke til at påvirke Natura 2000-områderne.

Grundet udpegningsgrundlagets karakter, råstofindvindingens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvindingen ikke at kunne påvirke Natura 2000-området.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Databaserne Arter og Naturbasen er gennemgået, og der er ikke fundet arter på Bilag IV indenfor projektområdet. Der er tidligere (1986) registreret grønbroget tudse i en sø omkring 100 meter øst for projektområdet. Der er endvidere en registrering af løvfrø fra 2025 ca. 300 m sydvest for projektområdet. Registreringen af løvfrø er dog midt på en markflade, som ikke vurderes egnet for løvfrø, hvorfor der vurderes at være tale om en unøjagtig placering af dette fund i databasen.

Projektområdet indeholder ikke nogen egentlige søer, som kan udgøre yngleområder for padder. Der er dog en sø beliggende ca. 20 m nord for projektområdet. To medarbejdere fra Bornholms Regionskommunes naturafdeling har undersøgt søen den 4. juli 2025 og foretaget ketsjning efter haletudser og larver. Der blev fundet larver af lille vandsalamander samt voksne individer af grøn frø. Ingen af disse er Bilag IV-arter. Som beskrevet ovenfor under § 3-beskyttet natur, vurderes det

endvidere, at projektet ikke påvirker beskyttede søer hverken direkte eller indirekte. Arealer med kratbevoksning omkring og i tilknytning til søen og ind i den nordlige del af projektområdet kan potentielt udgøre rasteområde for padder. Eftersom der ikke er registreret nogen Bilag IV-padder i søen, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke er Bilag IV-paddearter som benytter arealer i projektområdet som rasteområder.

Grønbroget tudse yngler gerne i små lavvandede vandhuller uden vegetation, der tørrer ud i løbet af sommeren. Den derfor potentielt forekomme i midlertidige vandsamlinger i råstofgrave. Bornholms Regionskommune har besøgt grusgraven både i maj, juni, juli og august 2025, og der var ikke på nogen af disse tidspunkter vandsamlinger i grusgraven. Der vurderes derfor ikke for nuværende at være egnede vandforekomster for grønbroget tudse i grusgraven.

Der er i databaserne ingen registreringer af markfirben i eller i nærheden af projektområdet. Råstofgrave skaber dog ofte gode leveforhold for markfirben, som derfor ofte findes i eller omkring råstofgrave. Projektområdet indeholder den eksisterende grusgrav med lysåbne skrånninger og flader med blottet jord. Projektet medfører en udvidelse af det eksisterende indvindingsområde. De områder, der bliver inkluderet i indvindingsområdet, er dels en del af en eksisterende mark, dels et areal, hvor der for få år siden er ryddet skov, og dels et areal med skov.

To medarbejdere fra Bornholms Regionskommunes naturafdeling har ved tre besigtigelser henholdsvis den 14. maj 2025, den 4. juli 2025 og den 15. august 2025 gennemgået området med henblik på at konstatere, om der er forekomst af markfirben i området. Det blev ved besigtigelserne konstateret, at der er potentielt egnede levesteder for markfirben på øst- og vestvendte skrånninger og tilgrænsende arealer i grusgravens nordlige del, mens den sydlige del af grusgraven, hvor der er aktiv grusgravning, ikke vurderes at indeholde egnede levesteder for markfirben, da området er for bart og åbent. De øvrige områder i projektområdet vurderes heller ikke at udgøre potentielt egnede leveområder for markfirben. De potentielt egnede dele af projektområdet er blevet grundigt gennemgået ved de tre besigtigelser under egnede vejrforhold, men der er ikke konstateret nogen forekomster af firben i grusgraven. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at området ikke udgør et levested for markfirben.

Skov kan være leveområde for flagermus, idet flagermus kan have yngle- og rastesteder i træer med hulheder og sprækker. Bornholms Regionskommune har den 14. maj 2025 foretaget en gennemgang af skoven. Skoven er forholdsvis tæt med høje slanke træer. Træartssammensætningen er en blanding af skovfyr og løvtræer som bl.a. vortebirk, ahorn, fuglekirsebær og kristtorn. I den østlige ende findes lidt gran og i den vestlige del findes en tæt ædelgranbeplantning. Bornholms Regionskommune registrerede ved besigtigelsen ingen træer med hulheder eller sprækker, som kan udgøre yngle- eller rasteområder for flagermus. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at rydning af skoven i projektområdet ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for flagermus.

Samlet vurdering vedr. Bilag IV-arter:

Bornholms Regionskommune vurderer ud fra egne besigtigelser og opslag i databaser som beskrevet ovenfor, at projektområdet ikke udgør et leveområde for Bilag IV-arter. Projektet vurderes derfor ikke at ødelægge eller beskadige yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter eller at medføre forsætlige drab på eller forstyrrelse af Bilag IV-arter.

Samlet vurdering af forholdet til bekendtgørelsen:

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke arter eller habitatområder væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i et udpegningsgrundlag. Det ansøgte vil endvidere efter Bornholms Regionskommunes vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

7.2.2 Bornholms Regionskommunes vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger inden for graveområde 3.7 Bavnevej. Der er i Råstofplan 2016 hvor området blev udlagt, ingen konkrete forudsætninger for udlægget af graveområdet.

Bornholms Regionskommune vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

7.2.3 Bornholms Regionskommunes vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Bornholms Regionskommune vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

7.2.4 Bornholms Regionskommunes vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Det ansøgte areal ligger uden for OSD områder. Bornholms Regionskommune har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet efter at indvindingen er afsluttet og efterbehandlet.

Det drejer sig om vilkårene 28 til 32, som er stillet for at sikre, at kvaliteten af grundvandet ikke påvirkes negativt.

Vilkår 40 om pesticider og gødsning er stillet jf. retningslinjerne i råstofplanen og tinglyses på ejendommen, og Bornholms Regionskommune vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

7.2.5 Bornholms Regionskommunes vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal indeholder ikke beskyttede naturområder.

Bornholms Regionskommune vurderer på den baggrund, at der ikke er behov for at træffe særlige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Skov inkl. fredskov:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har givet tilladelse til at fælde skoven og Bornholms Regionskommune vurderer derfor at projektområdet ikke er sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning.

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet, at der er truffet tilstrækkelige vilkår til at sikre, at de vejledende støjgrænser kan overholdes.

Støv:

Bornholms Regionskommune har fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Bornholms Regionskommune vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Søndre Landevej. Det er Bornholms Regionskommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

I miljøscreeningen vurderes det, at den ændrede trafikbelastning ikke vil give væsentlige gener for nærmeste omboende.

7.2.6 Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer og beskyttelseslinjer indenfor det ansøgte graveområde. Det nærmeste fortidsminde er fundet 100 meter syd for projektområdet.

Bornholms Museum har vurderet at der er gjort mange arkæologiske fund i området, fra alle tidsperioder. Lige nedenfor udvindingsområdet er der bland andet fundet brandgrave, og billeder fra laserscanning fra luften viser også objekter på selve arealet, som indikerer tilstedeværelsen af mulige gravhøje.

Uden en forudgående undersøgelse er det dog ikke muligt at sige præcis, hvor meget arkæologi der kan være i området. Da det planlagte område er relativt stort, mener museet, at en forudgående arkæologisk forundersøgelse er anbefalet. Hvis det ikke sker, er der altid en risiko for, at arbejdet bliver standset undervejs.

Bornholms Regionskommune vurderer, at indvindingen ikke vil påvirke forhold af arkæologisk art.

7.2.7 Bornholms Regionskommunes vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

Regionsrådet skal ved administration af lov om vandplanlægning forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af miljømålene ikke forhindres.

I henhold til bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 skal der, før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det ansøgte kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster.

På de kortlag, som er kommunen tilgængeligt, er der ingen vandløb indenfor projektområdet. Det nærmeste vandløb er ca. 120 m nord for projektområdet. Der kan både være rørlagte vandløb og dræn indenfor projektområdet, som ikke er registreret. De naturlige strømningsveje indikerer, at vandet strømmer fra projektområdet mod vest i retningen af Henrikebæk, der er ca. 1,26 km fra projektområdet. Eventuelle rørlagte vandløb, og dræn, skal bevare deres afvandede funktion, også efter projektets gennemførelse. Ændringer af mulige vandløb i projektområdet, kræver en godkendelse jf. vandløbslovens § 17.

Såfremt projektet indebærer udledning af overfladevand til rørlagte vandløb (herunder også dræn), som leder gennem anden mands ejendom, vil det kræve en medbenyttelsestilladelse jf. vandløbslovens § 63.

Det nærmeste naturbeskyttede vandløb, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, er Henrikebæk. Projektet må ikke bevirke en tilstandsændring af Henrikebæk, jf. naturbeskyttelseslovens § 3.

Henrikebæk (Henrikebæk, B1 og T. Henrikebæk) er målsat, jf. Statens Vandområdeplaner 2021-2027. Miljømålet er god økologisk tilstand. Den samlede økologiske tilstand i Henrikebæk er god, ifølge miljøGIS

med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag. Af planerne fremgår det at når grusgravningen i området på et tidspunkt afsluttes, tages der hensyn til muligt forekommende Bilag IV-arter ved efterbehandlingen, så disse kan sikres gode levesteder. Det sikres ved at sydvendte skrænter, hvor markfirbenet kan trives, bevares uden jordpåfyldning. Der tages ligeledes hensyn til at digesvaler fortsat har mulighed for at yngle i skrænterne.

Der er ikke planlagt nogen egentlig sø, men der vil i våde perioder muligvis kunne danne sig vandhuller af forskellig størrelse.

Arbejdet med reetablering vil ske løbende og i takt med at de enkelte delområder er færdiggravet, *ved at afgrømmet overjord og muld udlægges på udgravede arealer samt på skråningerne, i et jævnt lag*. Det vil dog blive sikret, at der tages hensyn til digesvaler og firben m.v. ved at efterlade et antal tørre og nærringsfattige sydvendte skrænter uden jordpåfyldning.

Området vil blive efterbehandlet til naturområde, idet dog de nuværende fredskovsarealer (efter at der er udlagt overjord/muld) efterlades til naturlig tilgroning eller tilplantes med skov i et omfang som beskrevet ovenfor.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Bornholms Regionskommune, som har bemærket at den lever op til de krav og overvejelser der er diskuteret med indvinder.

Bornholms Regionskommune har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

7.2.9 Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Ressourcens størrelse:

Der er søgt om råstofindvinding på ca. 3,1 ha stort areal. Den ansøgte gravedybde er ca. 6 meter under terræn, og ned til kote 35 meter. Terræn ligger i kote 41,5 meter. Der forventes en forekomst af muld på ca. 0,3-0,5 meter. Der kan forventes en samlet ressource på ca. 150.000 – 185.000 m³. Dog er der usikkerhed på dybden af ressourcen hvilket kan medføre et væsentligt lavere udbytte.

Ressourcens kvalitet:

Kvaliteten af ressourcen på Degnegård god og kan bruges som fyldmateriale og som stabilgrus.

7.2.10 Bornholms Regionskommunes samlede vurdering

Bornholms Regionskommune har foretaget en afvejning af de hensyn, der er oplyst i råstoflovens § 3 og vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer Bornholms Regionskommune, at der kan meddeles tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 KLAGEVEJLEDNING

Bornholms Regionskommunes afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. MIT-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Bornholms Regionkommune i klageportalen senest den 15. maj kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 UNDERRETNING OM AFGØRELSEN

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

8.2.1 Myndigheder

mst@mst.dk

Kommunen – overfladevand, grundvand, beskyttet natur

Museet – ark@bornholmsmuseum.dk

Fredskov – fredskov@sgav.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

SKAT, myndighed@skat.dk

8.2.2 Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Matrikel ejere

Indvinder

Naboer inden for 300 m. fra det ansøgte område.

8.2.3 Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Naturstyrelsen Bornholm bon@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening Bornholm bornholm@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening Bornholm Bornholm@dof.dk

Dansk Botanisk Forening nbu@snm.ku.dk

Friluftsrådet Bornholm posttilkurt@gmail.com

Bornholms Energi og Forsyning beof@beof.dk

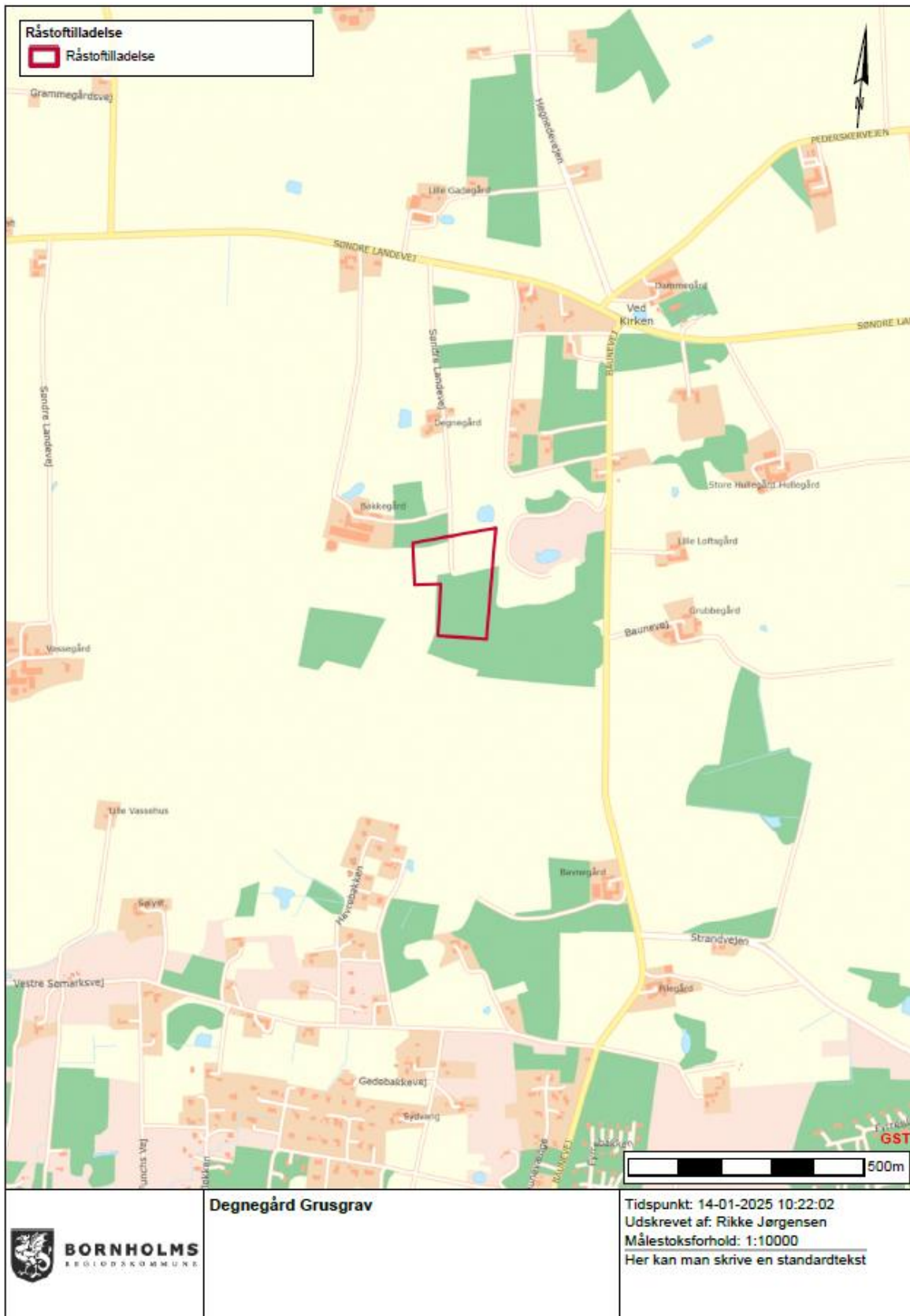
Med venlig hilsen
Rikke Jørgensen
Geolog ved Center for Miljø, Plan og Kultur

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort 1:2.000
2. Graveplan og Efterbehandlingsplan
3. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema
4. Dispensation efter skovloven til grusgravning
5. Udtalelse fra museet

9.1 OVERSIGTSKORT 1:2000

9.2 GRAVEPLAN OG EFTERBEHANDLINGSPLAN

9.2.1 Graveplan

Det er planlagt at fortsætte grusgravningen mod syd i samme bredde som seneste graveområde. Det gult skraverede område på figur 1 herover, viser den nye områdeafgrænsning for grusgraven.

Når grænsen mod syd er nået, udnyttes den vestlige del af graveområdet.

Der vil maksimalt være 1,5 ha åbent som aktivt graveområde, inkl. kørevej og oplagsplads.

9.2.2 Efterbehandlingsplan

Arealet vil løbende efter endt indvinding blive efterbehandlet i takt med at gravningen er afsluttet.

Grusgraven skal efterbehandles med bevarede sydvendte skrånninger, samt skrænter med mulighed for at digesvalerne fortsat kan have koloni i graven. Der er ikke planlagt nogen egentlig sø, men der vil i våde perioder muligvis kunne danne sig vandhuller af forskellig størrelse.

Arbejdet med reetablering vil ske løbende og i takt med at de enkelte delområder er færdiggravet, *ved at aførmet overjord og muld udlægges på udgravede arealer samt på skrånningerne, i et jævnt lag.* Det vil dog blive sikret, at der tages hensyn til digesvaler og firben m.v. ved at efterlade et antal tørre og nærringsfattige sydvendte skrænter uden jordpåfyldning.

Området vil blive efterbehandlet til naturområde, idet dog de nuværende fredskovsarealer (efter at der er udlagt overjord/muld) efterlades til naturlig tilgroning eller tilplantes med skov i et omfang som beskrevet ovenfor.

Naturstyrelsen har i dispensationen vurderet, *"at der efter endt grusgravning sandsynligvis ikke kan etableres egentlig sluttet skov på hele arealet. Det er dog Naturstyrelsens vurdering, at der kan etableres et landskabeligt, rekreativt og biologisk værdifuldt naturområde".*

Skrånninger mod naboskel vil blive udført med en hældning på mindst 1:2 som beskrevet i råstoffilladelsen, med undtagelse af evt. geologisk bevaringsværdige profiler (efter aftale med tilsynsmyndigheden) samt skrænter og profiler hvor digesvaler yngler.

Der vil blive efterladt en arbejdsvej, der fører ned til bunden af grusgraven.

Eventuelt stenros eller andet der ikke hører naturligt til i området vil blive bortkørt.

9.3 SCREENING FOR MILJØVURDERINGSPLIGT INKL. BILAG

Miljø

Skovløkken 4, Tejn 3770 Allinge

Benny Nielsen
Søndre Landevej 202
3720 Åkirkeby

Bornholms Regionskommune
Center for Miljø, Plan og Kultur
Miljø
raastoffer@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

11. marts 2026

J. nr. 25/1796

Udkast til screeningsafgørelse: Ikke miljøvurderingspligt for indvinding af sand, sten og grus i Degnegård Grusgrav.

Bornholms Regionskommune har den 13. januar 2026 modtaget en ansøgning med tilhørende bilag om indvinding af sand, sten og grus på matr.nr. 3a, Pedersker.

Afgørelse

Bornholms Regionskommune har vurderet, at projektet ikke vil resultere i væsentlige miljøpåvirkninger og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Afgørelsen er truffet i henhold til miljøvurderingsloven² § 21, stk. 1.

I afgørelsen er der lagt vægt på følgende forhold:

- at projektet ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder eller yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter.
- at graveområdet ligger indenfor et i råstofplanen udpeget råstofindvindingsområde
- at projektet ikke forringer eller forhindrer målopfyldelsen i vandrammedirektivet for overfladevand eller grundvand
- at der ikke vurderes at være væsentlige negative miljøpåvirkninger af projektet

Denne afgørelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for tre år, efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år jf. miljøvurderingslovens § 39.

Screeningsafgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om at projektet ikke skal gennem en miljøvurderingsproces. Bygherre skal derfor sørge for, at de nødvendige tilladelser

² LBK nr. 4 af 3/1/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

og dispensationer efter anden lovgivning er indhentet før projektets anlægsarbejde igangsættes.

Screeningen er gennemført med udgangspunkt i det projekt, som ansøger har oplyst og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, der er gældende på screeningstidspunktet. Hvis projektet ændres i forhold til forudsætningerne, skal ansøger anmelde de påtænkte ændringer til kommunen, så kommunen kan vurdere, om ændringen udløser krav om miljøvurdering.

Sagens oplysninger

Ansøgningen er indsendt i henhold til miljøvurderingslovens § 19, hvoraf det fremgår, at bygherre før etablering, udvidelse eller ændring af projekter omfattet af lovens bilag 2 skal indgive en skriftlig ansøgning til den myndighed, der skal behandle ansøgningen.

Projektet er omfattet af miljøvurderingsloven, bilag 2, punkt 2 a - Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1). Regionskommunen er myndighed.

Ved en screening foretager kommunen en vurdering efter kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 6 af, om projektet må antages at kunne medføre en væsentlig påvirkning på miljøet og dermed er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse (tidligere betegnet VVM-pligt).

Bornholms Regionskommune har gennemført en screening efter kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 6. Screeningen fremgår af screeningskema, vedlagt som bilag 1. Bygherres ansøgning er vedlagt som bilag 2, mens relevante kortbilag fremgår af bilag 3.

Projektbeskrivelse

Der er ansøgt om indvinding af sand, sten og grus på et ca. 3,1 ha stort område. Dette område er udlagt til råstofindvindingsområde i den gældende Råstofplan 2016. Forekomsten af grus findes flere steder på øen, og Degnegård har været udlagt som indvindingsområde i mere end 40 år grundet den gode kvalitet af grus til anlægsarbejde. Der er søgt om indvinding af op til 10.000m³ årligt, hvor der graves ca. 50 cm overjord af og i en dybde af ned til 6,5 meter. Der kommer ikke til at blive gravet under grundvandsspejlet. Store dele af det ansøgte område er udlagt som fredskov, og der er i 2014 givet tilladelse til ophævelse af fredskovspligt. Der bliver efterbehandlet til natur med minimum 25% af arealet som reel skov tilplantning. Resten af arealet efterlades til naturlig tilgroning og med mindre lavninger, der efter nedbør vil fremstå vandfyldte. Dette vil efterlade potentielle levesteder for, for eksempel padde og firben.

Projektets miljøpåvirkninger

Bornholms Regionskommune har screenet projektet efter kriterierne på bilag 6 til miljøvurderingsloven, se vedlagte screeningskema. Herunder beskrives de væsentligste emner.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 252 Adler Grund og Rønne Banke, som er ude i Østersøen omkring 2,3 km fra projektområdet. Det Nærmeste Natura 2000-område på land er nr. 188 Dueodde, som ligger omkring 3 km sydøst for projektområdet. Råstofindvindingen vurderes til kun at have en lokal påvirkning og kommer derfor ikke til at påvirke Natura 2000-områderne.

Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning på Natura 2000-områder og de arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget for områderne.

Bilag IV-arter

Projektområdet indeholder ikke nogen egentlige søer, som kan udgøre yngleområder for padder. Der er dog en sø beliggende ca. 20 m nord for projektområdet. Eftersom der ikke er registreret nogen Bilag IV-padder i søen, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke er Bilag IV-paddearter som benytter arealer i projektområdet som rasteområder.

Grønbroget tudse yngler gerne i små lavvandede vandhuller uden vegetation, der tørrer ud i løbet af sommeren. Den derfor potentielt forekomme i midlertidige vandsamlinger i råstofgrave. Bornholms Regionskommune har besigtiget grusgraven både i maj, juni, juli og august 2025, og der var ikke på nogen af disse tidspunkter vandsamlinger i grusgraven. Der vurderes derfor ikke for nuværende at være egnede vandforekomster for grønbroget tudse i grusgraven.

Bornholms Regionskommunes naturafdeling har ved tre besigtigelser henholdsvis den 14. maj 2025, den 4. juli 2025 og den 15. august 2025 gennemgået området med henblik på at konstatere, om der er forekomst af markfirben i området. Det blev ved besigtigelserne konstateret, at der er potentielt egnede levesteder for markfirben på øst- og vestvendte skrånninger og tilgrænsende arealer i grusgravens nordlige del, mens den sydlige del af grusgraven, hvor der er aktiv grusgravning, ikke vurderes at indeholde egnede levesteder for markfirben, da området er for bart og åbent. De øvrige områder i projektområdet vurderes heller ikke at udgøre potentielt egnede leveområder for markfirben. De potentielt egnede dele af projektområdet er blevet grundigt gennemgået ved de tre besigtigelser under egnede vejrforhold, men der er ikke konstateret nogen forekomster af firben i grusgraven. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at området ikke udgør et levested for markfirben.

Skov kan være leveområde for flagermus, idet flagermus kan have yngle- og rastesteder i træer med hulheder og sprækker. Bornholms Regionskommune registrerede ved besigtigelsen ingen træer med hulheder eller sprækker, som kan udgøre yngle- eller rasteområder for flagermus. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at rydning af skoven i projektområdet ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for flagermus.

Samlet vurdering vedr. Bilag IV-arter:

Bornholms Regionskommune vurderer ud fra egne besigtigelser og opslag i databaser som beskrevet ovenfor, at projektområdet ikke udgør et leveområde for Bilag IV-arter. Projektet vurderes derfor ikke at ødelægge eller beskadige yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter eller at medføre forsætlige drab på eller forstyrrelse af Bilag IV-arter.

Vandrammedirektivet

Der er lavet en omfattende grundvandsteknisk redegørelse og her var konklusionen at påvirkningen af grundvandet er meget lokal omkring bruddet, og der ville ikke være påvirkninger af drikkevand eller overfladevand.

Projektet medfører ingen nedsivning til grundvand. Projektet vurderes derfor ikke at forhindre eller forringe målopfyldelsen i vandrammedirektivet i forhold til grundvand.

Samlet er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at projektet ikke vil resultere i væsentlige miljøpåvirkninger.

Høring

Ansøgningskema og ansøgningsmateriale har været i høring hos berørte myndigheder fra 28. november til 12. december 2024. Bornholms Regionskommune har vurderet, at de berørte myndigheder er kommunen selv samt Bornholms Museum. Høringssvar er indarbejdet i screeningskema i bilag 1.

Offentliggørelse

Screeningsafgørelsen og det tilhørende screeningskema samt ansøgningskema og kort meddeles til sagens parter og offentliggøres samtidig på Bornholms Regionskommunes hjemmeside www.brk.dk den 16. april 2026.

Klagevejledning

Afgørelsen om ikke miljøvurderingspligt kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. miljøvurderingsloven § 49, stk. 1. Miljø- og Fødevareklagenævnet er klageinstans.

Det kan være svært at afgøre, om der er tale om et retligt spørgsmål. I korthed kan siges, at retlige spørgsmål drejer sig om, hvorvidt reglerne i miljøvurderingsloven er overholdt.

Klageberettiget er miljøministeren og enhver med retlig interesse i afgørelsen samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er offentliggjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

Klagefristen er den **15. maj 2026**.

Du klager via Klageportalen, som du kan finde link til på forsiden af klagenævnenes hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på som på øvrige offentlige systemer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. For offentlige myndigheder, foreninger og organisationer er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Bornholms Regionskommune. Hvis Bornholms Regionskommune fastholder afgørelsen, sender Bornholms Regionskommune klagen videre til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at

bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning herom til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme om en klage efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1 skal have opsættende virkning.

Du kan læse mere om gebyrordning og klage på [Nævnenes Hus](#).

Hvis sagen ønskes indbragt for domstolene, skal det ske inden for 6 måneder fra modtagelsen af afgørelsen.

Venlig hilsen

Rikke Jørgensen

Geolog

Bilag 1 - Screeningskema

Sagsbehandler: Rikke Jørgensen
Kvalitetssikring: Lasse Harder Kirkegaard

Myndighed Screening for miljøvurderingspligt	Bornholms Regionskommune
Basis oplysninger	
Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen:	Der er ansøgt om indvinding af sand, sten og grus på et ca. 3,1 ha stort område. Dette område er udlagt til råstofindvindingsområde i den gældende Råstofplan 2016. Forekomsten af grus findes flere steder på øen, og Degnegård har været udlagt som indvindingsområde i mere end 40 år grundet den gode kvalitet af grus til anlægsarbejde. Der er søgt om indvinding af op til 10.000m ³ årligt, hvor der graves ca. 50 cm overjord af og i en dybde af ned til 6,5 meter. Der kommer ikke til at blive gravet under grundvandsspejlet. Store dele af det ansøgte område er udlagt som fredskov, og der er i 2014 givet tilladelse til ophævelse af fredskovspligt. Der bliver efterbehandlet til natur med minimum 25% af arealet som reel skov tilplantning. Resten af arealet efterlades til naturlig tilgroning og med mindre lavninger, der efter nedbør vil fremstå vandfyldte. Dette vil efterlade potentielle levesteder for, for eksempel padder og firben.
Navn og adresse på bygherre	Benny Nielsen Søndre Landevej 202 Åkirkeby
Projektets placering - adresse, matr.nr. og ejerlav	Søndre Landevej 202, Åkirkeby 3a Pedersker
Ejer af projektområde (navn og adresse)	Samme som bygherre.
Projektet berører følgende kommuner	Bornholms Regionkommune

Forholdet til miljøvurderingsloven³	
Hvilke(t) bilagspunkt(er) er projektet omfattet af?	Projektet er omfattet af bilag 2, punkt 2a - Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
Projektets omfang	
1. Projektets areal og volumen (nye og samlede)	
<p style="text-align: right;">Bebyggede areal i m²: 0</p> <p style="text-align: right;">Befæstede areal i m²: 0</p> <p style="text-align: right;">Arealbehovet i ha eller m²: 3,1 ha</p> <p style="text-align: right;">Bygningsmasse i m³: 0</p> <p style="text-align: right;">Maksimal bygningshøjde i m: 0</p> <p style="text-align: right;">Grundvandssænkning i m: 0</p>	
2. Beskrivelse af eventuelle nedrivningsarbejder, fældning af træer, fjernelse af stenbunker, terrænregulering m.v.	Der skal ikke ske nedrivning i det aktuelle projekt.
3. Projektets forbrug og behov for bortskaffelse i anlægsfasen	Der er ikke nogen anlægsfase, da indvindingen sker i et allerede etableret brud.
<p style="text-align: right;">Råstoffer - type og mængde:</p> <p style="text-align: right;">Vandmængde:</p> <p style="text-align: right;">Affaldstype og mængder:</p> <p style="text-align: right;">Spildevand til renseanlæg:</p> <p style="text-align: right;">Spildevand med direkte udledning til vandløb, søer, hav:</p> <p style="text-align: right;">Håndtering af regnvand:</p> <p style="text-align: right;">Anlægsfasen (længde og årstid):</p>	
4. Projektets kapacitet for så vidt angår flow og opbevaring af råstof/produkt i driftsfasen	Der bliver indvundet efter behov, og der vil derfor være en relativt lille mængde materialer i graven.
<p style="text-align: right;">Råstoffer – type og mængde:</p> <p style="text-align: right;">Mellemprodukter – type og mængde:</p> <p style="text-align: right;">Færdigvarer – type og mængde:</p> <p style="text-align: right;">Vandmængde:</p>	<p>Der er søgt om at indvinde op til 10.000 m³ årligt</p> <p>Der er ingen mellemprodukter i projektet</p> <p>Der er ingen færdigvare i projektet</p> <p>Der anvendes ikke vand i driftsfasen</p>
5. Affaldstype og årlige mængder i driftsfasen	
<p style="text-align: right;">Farligt affald:</p> <p style="text-align: right;">Andet affald:</p> <p style="text-align: right;">Spildevand til rensning:</p> <p style="text-align: right;">Spildevand med direkte udledning til vandløb, søer, hav:</p> <p style="text-align: right;">Håndtering af overfladevand:</p>	<p>Der genereres ikke farligt affald i projektet.</p> <p>Der genereres ikke andet affald i projektets drift.</p> <p>Der genereres ikke spildevand i driftsfasen i dette projekt</p> <p>Der genereres ikke spildevand i driftsfasen i dette projekt</p> <p>Der bortpumpes årligt 300 m³ overfladevand som fjernes fra ejendommen.</p>

³ LBK nr. 4 af 03/01/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Projektets karakteristika og placering	Ja	Nej	Tekst
Arealanvendelse			
6. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?		x	Projektet vurderes ikke at være i modstrid med rammerne i kommuneplanen. Der er derfor ikke behov for ændringer af kommuneplanen i form af kommuneplantillæg.
7. Er projektets realisering i strid med en eksisterende lokalplan for området?		x	Projektområdet er ikke lokalplanlagt og projektet har ikke et omfang, der medfører lokalplanpligt.
8. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?		x	Området er udlagt i Råstofplan 2016, og der sker derved ikke nogen ændring af arealanvendelsen.
9. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?		x	Projektet vurderes ikke at medføre begrænsninger på omkringliggende arealer.
Ressourcer			
10. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet?		x	Der er ikke behov for vand i projektet.
11. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?		x	Projektområdet ligger indenfor råstofindvindingsområder udpeget i den gældende råstofplan.
Affald og spildevand			
12. Kræver bortskaffelse af affald ændringer af bestående ordninger?		x	Affald kan bortskaffes til godkendt modtager.
13. Kræver bortskaffelse af spildevand ændringer af bestående ordninger?		x	Projektet producerer ikke spildevand. Projektets realisering kræver ikke tillæg til den gældende spildevandsplan.
Vand			
14. Vil projektet medføre påvirkninger af overfladevand eller grundvand, f.eks. i form af udledninger til eller fysiske ændringer af vandområder eller grundvandsforekomster?			
Overfladevand:		x	Projektet medfører ingen udledning til overfladevand. Projektet vurderes derfor ikke at forhindre eller forringe målopfyldelsen i vandrammedirektivet i forhold til overfladevand.
Grundvand:		x	Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), nærområde for vandindvinding, indvindingsområde udenfor OSD samt følsomme grundvandsområder. Projektet vurderes ikke at forhindre eller forringe

			målopfyldelsen i vandrammedirektivet i forhold til grundvand. Der er ingen private eller erhvervs-mæssige vandindvindingsanlæg i området. Projektet medfører ingen nedsivning til grundvand. Projektet vurderes derfor ikke at forhindre eller forringe målopfyldelsen i vandrammedirektivet i forhold til grundvand.
Havområder (Havstrategi, 1 sømil ~ 1,9 km fra kysten)		x	Projektet vurderes ikke at forhindre eller forringe målopfyldelsen i havstrategidirektivet.
15. Er projektet i strid med beskyttelse af vandværksboringer?		x	Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor beskyttelseszoner omkring vandværksboringer.
Jord			
16. Er projektet placeret i et område med registreret jordforurening?		x	Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor områder, hvor der er registreret jordforurening eller mulig jordforurening.
Luft			
17. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening			
i anlægsfasen:		x	Projektet er en fortsat indvinding af råstoffer i et eksisterende brud og indeholder derfor ikke en anlægsfase. Projektet vurderes ikke at have påvirkninger i anlægsfasen.
i driftsfasen:		x	Projektet vurderes ikke i driftsfasen at omfatte særlige kilder til luftforurening.
18. Vil projektet give anledning til støvgener?			
i anlægsfasen:		x	Projektet er en fortsat indvinding af råstoffer i et eksisterende brud og indeholder derfor ikke en anlægsfase. Projektet vurderes ikke at have påvirkninger i anlægsfasen.
i driftsfasen:		x	Projektet vurderes ikke i driftsfasen at omfatte særlige kilder til støvgener. Eventuel støvdannelse bekæmpes med vanding af interne veje og produktionsdynger med videre og vil derfor ikke give anledning til støvgener.
19. Vil projektet give anledning til lugtgener?			
i anlægsfasen:		x	Projektet er en fortsat indvinding af råstoffer i et eksisterende brud og indeholder derfor ikke en anlægsfase. Projektet vurderes ikke at have påvirkninger i anlægsfasen.
i driftsfasen:		x	Projektet vurderes ikke i driftsfasen at omfatte særlige kilder til lugtgener.

Støj, vibrationer og lys		
20. Overskrides de vejledende eller lokalt fastsatte grænseværdier for støj		
i anlægsfasen:	x	Projektet er en fortsat indvinding af råstoffer i et eksisterende brud og indeholder derfor ikke en anlægsfase. Projektet vurderes ikke at have påvirkninger i anlægsfasen.
i driftsfasen:	x	Projektet vurderes ikke i driftsfasen at medføre støj over de vejledende grænseværdier for støj.
21. Vil projektet give anledning til vibrationer?		
i anlægsfasen:	x	Projektet er en fortsat indvinding af råstoffer i et eksisterende brud og indeholder derfor ikke en anlægsfase. Projektet vurderes ikke at have påvirkninger i anlægsfasen.
i driftsfasen:	x	Projektet vurderes ikke i driftsfasen at omfatte særlige kilder til vibrationer.
22. Vil projektet give anledning til lysgener?		
i anlægsfasen:	x	Projektet er en fortsat indvinding af råstoffer i et eksisterende brud og indeholder derfor ikke en anlægsfase. Projektet vurderes ikke at have påvirkninger i anlægsfasen.
i driftsfasen:	x	Projektet vurderes ikke i driftsfasen at omfatte særlige kilder der kan give anledning til lysgener.
Trafik		
23. Vil projektet medføre trafikale påvirkninger?		
i anlægsfasen:	x	Projektet er en fortsat indvinding af råstoffer i et eksisterende brud og indeholder derfor ikke en anlægsfase. Projekter vurderes ikke at have påvirkninger i anlægsfasen.
i driftsfasen:	x	Projektet medfører ikke øget trafik, forhindringer for trafik eller ændringer på trafiksikkerheden i driftsfasen.
Natur		
24. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller sårbare områder?		
Natur nationalt:	x	Der er ikke registreret § 3-beskyttet natur indenfor projektområdet. Der er registreret 4 beskyttede søer indenfor 200 meter af projektområdet, heraf er den nærmeste beliggende ca. 20 m nord for projektområdet. Projektet vurderes ikke at påvirke de beskyttede søer direkte eller indirekte, idet søerne ikke er beliggende i umiddelbar nærhed af projektområdet, og idet der ikke indvindes under grundvandsspejl.

<p>Natur internationalt:</p>		<p style="background-color: green; color: black; text-align: center; padding: 5px;">x</p>	<p>Det beskrives i ansøgningen, at ansøger ønsker at bortlede 300 m³ overfladevand fra grusgraven. Det skal i forbindelse med tilladelsen til dette sikres, at der ikke sker en negativ påvirkning af de omkringliggende søer.</p> <p>Det meste af projektområdet er udpeget som fredskov, og eftersom tilladelsen inkluderer udvidelse af eksisterende indvindingsområde, som indebærer fjernelse af træer, vil det have en påvirkning på skov. Projektområdet ligger dog i udkanten af et større sammenhængende skovområde, og det er kun en mindre del af det samlede skovområde, som er indenfor projektområdet.</p> <p>Det fremgår af ansøgningen, at der er givet skovlovstilladelse til den ansøgte reduktion af fredskovsarealet. Som beskrevet ovenfor, er der i skovlovstilladelsen stillet vilkår om erstatningsskov i forholdet 1:1,5, og endvidere skal forventeligt minimum 20-25% af det skovede areal genplantes med skov efter endt råstofgravning, mens andre dele af området kan henligge med ubevoksede arealer og søer.</p> <p>Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på skov.</p> <p>Der er ingen områder i nærheden af projektet, som kan kategoriseres som sårbare vådområder. Projektet vil primært have en lokal påvirkning, og det vurderes derfor ikke at påvirke sårbare vådområder.</p> <p>Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 252 Adler Grund og Rønne Banke, som er ude i Østersøen omkring 2,3 km fra projektområdet. Det Nærmeste Natura 2000-område på land er nr. 188 Dueodde, som ligger omkring 3 km sydøst for projektområdet. Råstofindvindingen vurderes til kun at have en lokal påvirkning og kommer derfor ikke til at påvirke Natura 2000-områderne.</p>
<p>25. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?</p>		<p style="background-color: green; color: black; text-align: center; padding: 5px;">x</p>	<p>Databaserne Arter og Naturbasen er gennemgået, og der er ikke fundet bilag IV-arter indenfor projektområdet. Der er tidligere (1986) registreret grønbroget tudse i en sø omkring 100 meter øst for projektområdet. Der er endvidere en registrering af løvfrø fra 2025 ca. 300 m sydvest for projektområdet. Registreringen af løvfrø er dog midt på en markflade, som ikke vurderes egnet for løvfrø, hvorfor der vurderes at være tale om en unøjagtig placering af dette fund i databasen.</p> <p>Projektområdet indeholder ikke nogen egentlige søer, som kan udgøre yngleområder for padder. Der er dog en sø beliggende ca. 20 m nord for projektområdet. To medarbejdere fra Bornholms Regionskommunes naturafdeling har undersøgt søen den 4. juli 2025 og foretaget ketsjning efter haletudser og larver. Der blev fundet larver af lille vandsalamander samt voksne individer af grøn frø.</p>

Ingen af disse er bilag IV-arter. Som beskrevet ovenfor under § 3-beskyttet natur, vurderes det endvidere, at projektet ikke påvirker beskyttede søer hverken direkte eller indirekte. Arealer med kratbevoksning omkring og i tilknytning til søen og ind i den nordlige del af projektområdet kan potentielt udgøre rasteområde for padder. Eftersom der ikke er registreret nogen bilag IV-padder i søen, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke er bilag IV-paddearter som benytter arealer i projektområdet som rasteområder.

Grønbroget tudse yngler gerne i små lavvandede vandhuller uden vegetation, der tørrer ud i løbet af sommeren. Den kan derfor potentielt forekomme i midlertidige vandsamlinger i råstofgrave. Bornholms Regionskommune har besigtiget grusgraven både i maj, juni, juli og august 2025, og der var ikke på nogen af disse tidspunkter vandsamlinger i grusgraven. Der vurderes derfor ikke for nuværende at være egnede vandforekomster for grønbroget tudse i grusgraven.

Der er i databaserne ingen registreringer af markfirben i eller i nærheden af projektområdet. Råstofgrave skaber dog ofte gode leveforhold for markfirben, som derfor ofte findes i eller omkring råstofgrave. Projektområdet indeholder den eksisterende grusgrav med lysåbne skråninger og flader med blottet jord. Projektet medfører en udvidelse af det eksisterende indvindingsområde. De områder, der bliver inkluderet i indvindingsområdet, er dels en del af en eksisterende mark, dels et areal, hvor der for få år siden er ryddet skov, og dels et areal med skov.

To medarbejdere fra Bornholms Regionskommunes naturafdeling har ved tre besigtigelser henholdsvis den 14. maj 2025, den 4. juli 2025 og den 15. august 2025 gennemgået området med henblik på at konstatere, om der er forekomst af markfirben i området. Det blev ved besigtigelserne konstateret, at der er potentielt egnede levesteder for markfirben på øst- og vestvendte skråninger og tilgrænsende arealer i grusgravens nordlige del, mens den sydlige del af grusgraven, hvor der er aktiv grusgravning, ikke vurderes at indeholde egnede levesteder for markfirben, da området er for bart og åbent. De øvrige områder i projektområdet vurderes heller ikke at udgøre potentielt egnede leveområder for markfirben. De potentielt egnede dele af projektområdet er blevet grundigt gennemgået ved de tre besigtigelser under egnede vejrforhold, men der er ikke konstateret nogen forekomster af firben i grusgraven. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at området ikke udgør et levested for markfirben.

Skov kan være leveområde for flagermus, idet flagermus kan have yngle- og rastesteder i træer med hulheder og sprækker. Bornholms Regionskommune har den 14. maj 2025 foretaget en gennemgang af skoven. Skoven er forholdsvis tæt med høje slanke træer.

			<p>Træartssammensætningen er en blanding af skovfyr og løvtræer som blandt andet vortebirk, ahorn, fuglekirsebær og kristtorn. I den østlige ende findes lidt gran og i den vestlige del findes en tæt ædelgranbeplantning. Bornholms Regionskommune registrerede ved besigtigelsen ingen træer med hulheder eller sprækker, som kan udgøre yngle- eller rasteområder for flagermus. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at rydning af skoven i projektområdet ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for flagermus.</p> <p><i>Samlet vurdering vedr. Bilag IV-arter:</i> Bornholms Regionskommune vurderer ud fra egne besigtigelser og opslag i databaser som beskrevet ovenfor, at projektområdet ikke udgør et leveområde for bilag IV-arter. Projektet vurderes derfor ikke at ødelægge eller beskadige yngle- og rasteområder for bilag IV-arter eller at medføre forsættelige drab på eller forstyrrelse af bilag IV-arter.</p>
<p>26. Forventes området at rumme danske rødlistearter?</p>		<p>x</p>	<p>Databaserne Arter og Naturbasen er gennemgået. Der er inden for projektområdet registreret én rødlistet art. Der er tale om fuglearten digesvale, som er på den danske rødliste i kategorien næsten truet (NT). Det fremgår af rødlisten, at arten har en bestandsstørrelse i Danmark på mere end 15.000, men at arten har været i tilbagegang over en lang årrække.</p> <p>Digesvaler yngler i huller i stejle skrænter, som f.eks. i grusgrave, klinter og murværk. Udvinning af råstoffer som her grus er derfor med til at skabe forhold i form af skrænter, som udgør egnede levesteder for digesvaler. Det fremgår af artsfredningsbekendtgørelsens⁴ § 6 stk. 5, at digesvalereder ikke må ødelægges i perioden 1. april-31. august. Når der tages højde for dette, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at den ansøgte fortsatte indvinding af grus i projektområdet vil medvirke til løbende at skabe nye mulige levesteder for digesvale. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at det ansøgte ikke vil medføre en negativ påvirkning på digesvalen i området.</p> <p>Der er ikke registreret andre rødlistede arter i projektområdet. Skovarealet, som fjernes, kan potentielt fungere som levested for arter af fugle, herunder rovfugle, som kan være rødlistede. Fjernelse af dette areal kan derfor potentielt have en negativ påvirkning på rødlistede arter. Der er dog tale om et mindre skovareal ud af et større areal med sammenhængende skov. Naturstyrelsen (som tidligere var myndighed i forhold til skovloven) har givet tilladelse til at fjerne skoven på vilkår om, at der etableres erstatningsskov i forholdet 1:1,5. Endvidere skal forventeligt minimum 20-25% af det</p>

⁴ BEK nr. 1005 af 02/07/2025: Artsfredningsbekendtgørelsen

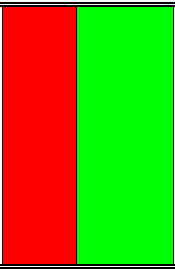
			<p>skovede areal genplantes med skov efter endt råstofgravning, mens andre dele af området kan henligge med ubevoksede arealer og søer.</p> <p>Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at påvirkningen på eventuelt forekommende rødlistede arter i skovarealet udgør en mindre væsentlig påvirkning.</p> <p>Ud fra ovenstående er Bornholms Regionskommunes samlede vurdering, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på rødlistede arter. Efter endt råstofgravning kan projektområdet endvidere potentielt blive et område med stort naturindhold.</p>
<p>27. Forudsætter projektet rydning af skov?</p> <p><i>Skov er et bevokset areal med træer, som danner eller indenfor et rimeligt tidsrum ville danne sluttet skov af højstammede træer, og arealet er større end ½ ha og mere end 20 m bredt.</i></p>	x		<p>Der er fredskov på store del af projektområdet. Der er dog i 2014 givet tilladelse til at fravige fredskovsplikten og fælde træerne indenfor grave området.</p>
28. Forventes projektet at påvirke flora og fauna?		x	<p>Projektområdet er ikke beliggende inden for eksisterende natur eller eksisterende økologisk forbindelse.</p>
29. Kan projektet påvirke spredningskorridorer?		x	<p>Projektområdet er ikke beliggende inden for eksisterende natur eller eksisterende økologisk forbindelse.</p>
30. Vil anlægget være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?		x	<p>Projektområdet er ikke beliggende i naturpark, reservat eller lignende.</p> <p>Bornholms Regionskommune er ikke bekendt med, at der skulle være planer om at etablere sådanne i området.</p>
Landskab			
31. Er projektet i strid med kystnærhedszonen?		x	<p>Hensigten med kystnærhedszonen er at sikre, at kysterne friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af nærhed til kysten. Dette projekt indeholder ikke ny bebyggelse eller nye anlæg, som er i modstrid med kystnærhedszonen.</p>
32. Kan projektet påvirke fredede arealer?		x	<p>Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor områder, hvor der er registreret fredede arealer. Projektet har kun lokal påvirkning og påvirker derfor heller ikke fredede områder udenfor projektarealet.</p>
33. Vil projektet være i strid med eller til hinder for realiseringen af en rejst fredningssag?		x	<p>Søgning på Danmarks Miljøportal viser, at der ikke er rejste fredningssager i eller i nærheden af projektområdet.</p>
34. Forudsætter projektet dispensation fra gældende bygge- og beskyttelseslinjer?		x	<p>Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor gældende bygge- og beskyttelseslinjer.</p>

35. Kan projektet påvirke landskabelig værdi og overordnet landskabsstruktur?		x	<p>Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor områder med landskabsudpegninger i kommuneplanen, herunder større sammenhængende landskaber, særlige landskaber og udsigtskiler. Dog ligger projektområdet inden for udpegninger omkring skovrejsning – både for og imod.</p> <p>Grøn er skovrejsning ønsket, orange er skovrejsning ikke ønsket, lys grøn fredsskov, se punkt 27. Bornholms Regionskommune vurderer at påvirkningen ikke er væsentlig.</p>	
36. Kan projektet påvirke bynær natur og rekreative områder?			x	Projektområdet ligger ikke i nærheden af bynær natur eller rekreative områder.
37. Kan projektet påvirke geologisk værdifulde områder?			x	Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor områder med geologiske udpegninger i kommuneplanen.
Kulturarv og kulturmiljøer				
38. Kan projektet påvirke beskyttede diger?	x	Der findes ikke diger inden for projektområdet.		
39. Kan projektet påvirke fredede og bevaringsværdige bygninger?	x	Projektet ligger ikke i nærheden af fredede eller bevaringsværdige bygninger.		
40. Kan projektet påvirke værdifulde kulturmiljøer / -områder?	x	Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger indenfor kulturmiljøområdet Pedersker kirke, by med mere udpeget i kommuneplanen. Det vurderes, at da det er en fortsat gravning i en eksisterende grav vil projektet ikke have væsentlig påvirkning.		
41. Kan projektet påvirke kirkeindsigtsområder?	x	Konfliktsøgning viser, at projektområdet ligger udenfor områder udpeget som kirkeindsigtsområder i kommuneplanen		
42. Kan projektet påvirke fortidsminder?	x	Konfliktsøgning viser, at der ikke er registreret fortidsminder i projektområdet eller umiddelbar nærhed af projektområdet.		

<p>55. Medfører projektet en væsentlig udledning af klimagasser?</p> <p><i>(Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vejledning om 'Vurdering af konsekvenser for klima, miljø og natur' opgør at en udledning på 10.000 ton CO₂-ækvivalenter eller mere årligt, er en væsentlig udledning⁵.</i></p> <p><i>10.000 ton CO₂-ækvivalenter svarer til fx 750 gennemsnitsdanskernes udledning på et år, eller cirka det samme som en dieseldrevet lastbil udleder ved at køre 219 gange rundt om jorden ved ækvator.)</i></p>		x	<p>Klimagasudledningen fra projektet vurderes at være markant mindre end de 10.000 ton CO₂-ækvivalenter eller mere årligt, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer som væsentligt i en miljøvurderingssammenhæng.</p>
<p>56. Er projektet placeret i et område med særlig oversvømmelsesrisiko?</p>		x	<p>Der er kun begrænsede markeringer på bluespotkortet i og omkring projektområdet, hvorfor det vurderes at der ikke er en særlig oversvømmelsesrisiko, som kan påvirke projektet. Projektet vurderes heller ikke at medføre yderligere risiko for oversvømmelser i området.</p>
<p>Kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning</p>	Ja	Nej	Tekst
<p>57. Er området, hvor projektet tænkes placeret, sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning:</p>		x	<p>De forventede miljøpåvirkninger (kryds i rødt felt) fremgår af ovenstående som:</p> <p>Rydning af skov (punkt 27) Da Naturstyrelsen i 2014 har givet tilladelse til at fælde skoven vurderer Bornholms Regionskommune at projektområdet ikke er sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning.</p>
<p>58. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal:</p>			<p>Projektområdet er 3,1 ha og miljøpåvirkningen vurderes at være helt lokal.</p>
<p>59. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen:</p>			<p>Ejere og brugere af matriklen samt nærmeste naboer forventes berørt af miljøpåvirkningen.</p>
<p>60. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunens område:</p>		x	<p>Projektets miljøpåvirkninger vurderes at påvirke lokalt i projektområdet og i de umiddelbare omkringliggende arealer, dog ikke ud over kommunens område.</p>
<p>61. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande:</p>		x	<p>Projektet vurderes at påvirke lokalt i projektområdet og i de umiddelbare omkringliggende arealer og vil derfor ikke berøre nabolande.</p>

⁵ [Vejledning om vurdering af konsekvenser for klima miljø og natur](#)

62. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige –			
Enkeltvis:		x	Projektet vurderes at medføre mindre påvirkninger, som ikke enkeltvis kan anses for væsentlige.
Eller samlet:		x	Projektets enkelte påvirkninger på miljøet vurderes ikke samlet set at være væsentlige.
63. Er der andre anlæg, aktiviteter eller planlægning i området, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (Kumulative forhold):		x	Bornholms Regionskommune har ikke kendskab til andre projekter i nærområdet, der sammen med projektet kan medføre en miljømæssig påvirkning.
64. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks:		x	Det er få faktorer som vurderes at kunne blive påvirket og påvirkningerne vurderes ikke væsentlige eller komplekse.
65. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen:		x	Det er meget sandsynligt at projektet gennemføres såfremt alle tilladelser til projektet opnås. Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke har et omfang eller en karakter, der begrundes miljøvurdering.
66. Er påvirkningen af miljøet –			
Varig:	x		Tilladelse til indvinding gives på 10-årig basis. Ved udløb af råstoftilladelse, kan ansøges om en ny. Når der ikke er mere råstof at indvinde ophører driften og der efterbehandles i op til et år efter. Når der er efterbehandlet, forventes tilstanden at være varig.
Hyppig:	x		Der er søgt om driftstider på hverdag samt lørdag, med undtagelse af helligdage.
Reversibel:		x	Omgivelserne påvirkes af brydningen indtil området er færdigudvundet – denne tidshorisont afhænger af hvor hurtigt råstofferne kan afhændes. Råstofindvinding er en irreversibel proces, når først råstofferne er fjernet er området geologisk set såvel som landskabsmæssigt ændret for altid. Vilkår om efterbehandling tager vare på at det efterbehandlede stenbrud tilpasses det omkringliggende landskab bedst muligt og de geologiske interesser bevarer.
Konklusion	Ja	Nej	Tekst
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det anmeldte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at det er VVM-pligtigt?		x	Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke er miljøvurderingspligt. Kommunen lægger vægt på: <ul style="list-style-type: none"> at projektet ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder eller yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter.

		<ul style="list-style-type: none">• at graveområdet ligger indenfor et i råstofplanen udpeget råstofindvindingsområde• at projektet ikke forringer eller forhindrer målopfyldelsen i vandrammedirektivet for overfladevand eller grundvand• at der ikke vurderes at være væsentlige negative miljøpåvirkninger af projektet
--	---	---

9.4 TILLADELSER FRA NATURSTYRELSEN - FREDSKOV

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Bornholms Regionskommune
Att. Sigrid Hedegaard Laursen

(Sigrid.Hedegaard.Laursen@brk.dk)

Storstrøm
J.nr. NST-321-05000
Ref. jangr
Den 29. oktober 2014

Tilladelse til råstofgravning på matr. nr. 3a Pedersker

Afgørelse

Naturstyrelsen giver hermed **tilladelse** til at der på dele af matr. nr. 3a Pedersker i Bornholms Regionskommune sker en udvidelse af den eksisterende gravetilladelse. Det nye fredskovspligtige areal, hvor der tillades grusgravning, er på ca. 3 hektar.

Projektområdet fremgår af vedlagte kortbilag 1, og fredskoven af kortbilag 2. Denne tilladelse vedrører kun de dele, der er pålagt fredskov.

Vilkår

1. Projektet skal gennemføres som ansøgt i ansøgning af 1. september 2014.
2. Inden gravningen går i gang, skal der fremsendes forslag til erstatningsskov, som skal godkendes af Naturstyrelsen.
3. Der skal udlægges erstatningsskov på 4,5 ha (svarende til 3 x 150 %). Skovlovens mulighed for frit at udlægge 10 % åbne naturarealer gælder også for arealer, der skal etableres som erstatningsskov. Der kan altså tillades op til 10 % åbne naturarealer på erstatningsskovaarealet fra starten.
4. Der skal tinglyses fredskovpligt på erstatningsarealet. Dette behandles i en særskilt ansøgning fra ejer til Naturstyrelsen, som drager omsorg for at dette registreres på arealet.
5. Minimum to år inden grusgravningen afsluttes, skal der udarbejdes en reetableringsplan for de 3 ha. Planen skal godkendes af Naturstyrelsen. Det er ikke forventeligt, at hele arealet kan reetableres med produktionsskov, men at det vil blive arealer med gruppevis plantninger, og også ubevoksede arealer og søer. Det forventes, at minimum 20-25 % af arealet skal gentilplantes med skov.

Afgørelsen er truffet i medfør af § 38, jf. § 11, stk. 1 og § 39 i skovloven (lovbekendtgørelse nr. 678 af 14. juni 2013) og § 1 i bekendtgørelse om erstatningsskov (nr.1185 af 7. december 2011).

Denne afgørelse vedrører kun forholdet til skovloven. Kommunen kan oplyse hvilke andre tilladelser, der eventuelt er nødvendige. Hvis dispensationen medfører rydning af skov, skal rydningen dog meddeles til kommunen med henblik på en vurdering af, om rydningen kræver en vurdering af projektets virkninger på miljøet (VVM).

Naturstyrelsen • Storstrøm • Hannenovvej 22 • 4800 Nykøbing Falster
Tlf. 72 54 30 00 • Fax 54 43 98 13 • CVR 33157274 • EAN 5798000860216 • sts@nst.dk • www.nst.dk

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 3 år efter, at den er meddelt, jf. skovlovens § 42.

Fortidsminder

Da det er muligt, at der findes jordfaste fortidsminder på arealet, skal du være opmærksom på følgende bestemmelser i museumsloven:

- § 25, hvorefter den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres, forud for igangsætning af arbejdet kan anmode vedkommende kulturhistoriske museum om en udtalelse med stillingtagen til, om arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder.
- § 27, hvorefter jordarbejdet skal standses ved fund af spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider, dvs. strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, grave og gravpladser, flytbare genstande og monumenter og den sammenhæng, hvori disse spor er anbragt. Eventuelle fund skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Redegørelse for sagen

Bornholms Regionskommune har med ansøgning af 1. september 2014 til Naturstyrelsen Storstrøm på vegne af Palle Nielsen, ansøgt om tilladelse til at udvide den eksisterende gravetilladelse.

Den 5. august 2004 har Naturstyrelsen Bornholm meddelt tilladelse til grusgravning i et område, der ligger umiddelbart nord for den herværende ansøgning. Dette graveområde er ikke færdiggravet endnu.

Bornholms Regionskommune har besigtiget arealet, og det fremgår af ansøgningen, at skoven er relativt tæt med sparsom undervegetation. Træartssammensætningen er en blanding af skovfyr, hassel, vortebirk, almindelig røn og kristorn. I den østlige ende findes lidt gran og i den vestelige del findes en tæt ædelgranbeplantning.

Det ansøgte område er udpeget som råstofgraveområde nr.3.7 i Råstofplanen "Råstofplan for Bornholm 2012 – 2024". Se evt. kortbilag 3.

Arealet er ikke omfattet af fredning.

Det fremgår af tingbogsoplysningerne, at der ikke er servitutter eller andre byrder på ejendommen, som er til hinder for projektet.

EF habitatarter

Der er ikke kendskab til arter, der er omfattet af bilag IV i EF-habitatdirektivet, og råstofgravningen vurderes ikke at påvirke eventuelt forekommende bilag IV-arter i området negativt, ligesom råstofgravningen ikke vurderes at påvirke potentielle levesteder for bilag-IV-arter i negativ retning. Tværtimod vil råstofgravningen potentielt kunne bidrage til at skabe levesteder for bilag-IV-arter som padder og markfirben.

EF habitat- eller fuglebeskyttelsesområde

Arealet ligger ikke i et Natura 2000-område.

Begrundelse for afgørelsen

Efter skovlovens § 11, stk. 1, må der på fredskovspligtige arealer ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald uden sammenhæng med skovdriften. Efter § 38 kan der dog gives dispensation, når særlige grunde taler for det.

Praksis for dispensation er meget restriktiv. I praksis gives kun tilladelse, hvis der ikke kan findes en placering uden for fredskov, og hvis hensynet til overordnede samfundsmæssige formål vejer tungere end hensynet til at bevare arealet som fredskov.

Arealet hvor der ønskes grusgravning, er udpeget som råstofgraveområde af Bornholms Regionskommune. Dvs. at råstofinteresserne allerede er afvejet over for hensynet til fredskovspligten, og der bør derfor som udgangspunkt dispenseres fra fredskovspligten.

I forbindelse med sagsbehandlingen har Naturstyrelsen vurderet, at der efter endt grusgravning sandsynligvis ikke kan etableres egentlig sluttet skov på hele arealet. Det er dog Naturstyrelsens vurdering, at der kan etableres et landskabeligt, rekreativt og biologisk værdifuldt naturområde.

Det stilles som vilkår for tilladelsen, at der etableres 4,5 hektar erstatningsskov, svarende til 150 % af det ansøgte areal, og fredskovpligten på det ansøgte graveareal bevares.

På de ovenfor angivne vilkår kan der meddeles tilladelse til det ansøgte, idet hverken planlægningsbestemmelser, fredninger eller servitutter er til hinder for en udvidelse af gravetilladelsen.

Klagevejledning m.v., jf. § 60 og §§ 62 – 64 i skovloven

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Følgende er klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen.
- Enhver, som i øvrigt har en individuel væsentlig interesse i sagen.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger. Klagen indgives skriftligt til Naturstyrelsen, Hannenovej 22, 4800 Nykøbing F, som derefter sender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du vil få besked fra Naturstyrelsen, hvis andre end du selv klager.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

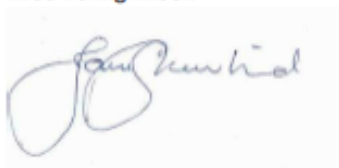
Klageren vil få en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, som skal betales inden 14 dage. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold, og i visse andre situationer, jf. § 2 i bekendtgørelse om gebyr for indbringelse af klager for Natur- og Miljøklagenævnet m.v., som kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside: www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der klages over afgørelsen, må tilladelsen ikke udnyttes, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse eller bestemmer andet.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal sagen anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen.

Du er velkommen til at ringe til Naturstyrelsen Storstrøm på telefon 73 54 31 32, eller skrive til jangr@nst.dk, hvis du har spørgsmål til afgørelsen.

Med venlig hilsen

Jane Skov Lind
Forstfuldmægtig

Kopi til:

- Naturstyrelsen, Bornholm; bon@nst.dk
- Dansk Botanisk Forening, e-mail: nbu@snm.ku.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, e-mail: dn@dn.dk
- Friluftsrådet, kredsformanden Kurt Jensen, e-mail: posttilkurt@gmail.com
- Dansk Ornitolog Forening centralt, e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitolog Forening Bornholm, e-mail: bornholm@dof.dk
- Bornholms Museum, att. Finn Ole Sonne Nielsen, e-mail: fon@bornholmsmuseer.dk

Kompetencen til at træffe afgørelse i denne sag er delegeret fra miljøministeren til Naturstyrelsen, jf. § 16 i bekendtgørelse nr. 1411 af 8. december 2010 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen.

Kortbilag 1: ansøgers kort over graveønsker (gult felt)

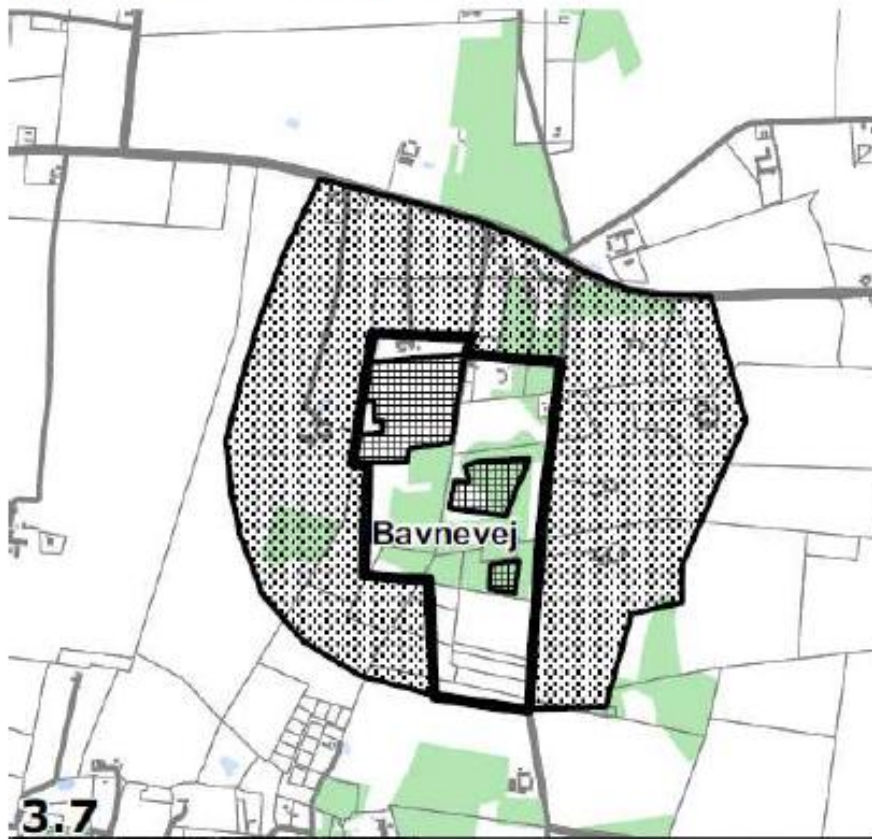
Den gule skravering viser det nye område, som der er søgt tilladelse på, og den røde skravering markerer det område hvor der senest er meddelt tilladelse.

Kortbilag 2: Fredskov i området på luftfoto fra 2014

Kortbilag 3: Råstofgraveområde i råstofplanen

- Råstofindvindingsområde
- Råstofinteresseområde
- Råstof tilladelse feb.2008

9.5 UDTALELSE FRA BORNHOLMS MUSEUM

2501-21 Høringssvar vedrørende råstofindvinding ved Degnegård, matrikel 3a, Pedersker

24/1 2025 Bornholms Museum

Bornholms museum har, som anmodet af Bornholms Regionskommune, analyseret den potentielle påvirkning af arkæologien og kulturmiljøet i det område, hvor der er planlagt udvidelse af råstofindvinding.

Det er gjort mange arkæologiske fund i området, fra alle tidsperioder. Lige nedenfor udvindingsområdet er der blandt andet fundet brandgrave, og billeder fra laserscanning fra luften viser også objekter på selve arealet, som indikerer tilstedeværelsen af mulige gravrøjsse.

Uden en forudgående undersøgelse er det dog ikke muligt at sige præcis, hvor meget arkæologi der kan være i området. Da det planlagte område er relativt stort, mener museet, at en forudgående arkæologisk forundersøgelse er anbefalet. Hvis det ikke sker, er der altid en risiko for, at arbejdet bliver standset undervejs.

Med Venlig Hilsen

Sophie McAulay Sagsbehandler/arkæolog

Bornholms Museum
Snorrebakken 66,
3700 Rønne CVR 38 27 03 11
Mobil +45 28 25 64 27
ark@bornholmsmuseum.dk